

NAISEN OSA

- naisrepresentaatio suosituimmissa kotimaisissa elokuvissa vuosina 2013-2017

Taiteen maisterin opinnäytetyö

Aino Havu

Aalto-yliopisto

Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu

Elokuvataiteen ja lavastustaiteen laitos

Käsikirjoituksen koulutusohjelma

3.5.2018

Tekijä Aino Havu

Työn nimi Naisen osa - naisrepresentaatio suosituimmissa kotimaisissa elokuvissa vuosina 2013-2017

Laitos Elokuvataiteen ja lavastustaiteen laitos

Koulutusohjelma Käsikirjoitus

Vuosi 2018

Sivumäärä 25 + 11

Kieli Suomi

Tiivistelmä

Naisrepresentaatiosta elokuvissa on tehty Amerikassa tutkimus, joka on keskittynyt amerikkalaiseen blockbuster-elokuviin. Kyseisessä tutkimuksessa on selvinnyt että naishahmot näkyvät ja kuuluvat valkokankaalla puolet vähemmän kuin mieshahmot.

Tämä opinnäyte tutkii nimenomaan suomalaisen mainstream-elokuvan naisrepresentaatiota. Opinnäytteen tutkimustulokset ovat erittäin ajankohtaisia ja antavat oman lisänsä Suomen elokuva-alalla vuosien 2017 ja 2018 aikana käytyihin tasa-arvokeskusteluihin.

Opinnäyte ”Naisen osa - naisrepresentaatio suosituimmissa suomalaisissa elokuvissa vuosina 2013-2017” tutkii sitä miten naishahmot näyttäytyvät viiden viime vuoden suosituimmissa elokuvassa, ts. millaisia naishahmoja kyseisiin elokuviin on kirjoitettu. Tarkoituksena on ollut saada kattava käsitys suomalaisen mainstream-elokuvan naiskuvasta. Tarkastelunäkökulma opinnäytteessä on käsikirjoituksellinen; aihetta lähestyttiin hahmoanalyysin ja käsikirjoitusanalyysin kautta.

Opinnäytteen tutkimusaineistona on toiminut vuosien 2013-2017 eniten katsojia keränneet elokuvat, yhteensä 15 elokuvaa. Tutkimus toteutettiin analysoimalla näissä elokuvissa esiintyviä naishahmoja sekä lukumäärällisesti, ulkoisesti heidän kreditointinsa ja ammattiansa kautta, ja sisällöllisesti heidän roolifunktioidensa kautta, ts. mikä on heidän positionsa elokuvan maailmassa ja millainen dramaturgillinen merkitys heillä on.

Tutkimuksessa tuli ilmi mm. se että naishahmoja on puolet vähemmän kuin mieshahmoja, heidän dramaturgisten kaartensa katalysaattoreina toimivat 98,5-prosenttisesti mieshahmot ja että heidät kreditoidaan yhtä usein sanalla ”tyttö” kuin mieshahmo kreditoidaan sanalla ”mies”. Tästä voidaan päätellä että naisrepresentaatiossa suomalaisessa mainstream-elokuvassa on edelleen paljon misrepresentaatiota, näkyvyyden puutetta ja patriarkaalisia tottumuksia. Opinnäytteen tulokset voivat toimia herätyssoittona suomalaisille elokuvantekijöille ja haastaa heitä pohtimaan omia konventioitaan heidän kirjoittaessaan naishahmoja elokuviinsa.

Avainsanat elokuva, naisrepresentaatio, patriarkia, seksismi, sukupuoli

Author Aino Havu

Title of thesis Naisen osa - naisrepresentaatio suosituimmissa kotimaisissa elokuvissa vuosina 2013-2017

Department Department of Film, TV and Scenography

Degree programme Screenwriting

Year 2018

Number of pages 25+ 11

Language
Finnish

Abstract

There has been a research made in the US that focuses on gender representation in blockbuster films. In said research it appeared that female characters receive half the amount of screen time and dialogue than male characters.

This thesis focuses on female representation in Finnish contemporary mainstream films. The findings of the thesis are extremely current and give their own addition to conversations on gender equality in the Finnish film industry that have been big topics in 2017 and 2018.

The thesis analyses how female characters appear in the most popular Finnish films from the past five years, i.e. what kind of female characters were written in these films. The intent has been to gather a comprehensive view of the portrayal of women in contemporary Finnish mainstream films. The angle to the thesis is from screenwriting's viewpoint; the subject was approached through character and script analysis.

The research material of the thesis is the most popular films from the years 2013-2017, i.e. the films that gathered the biggest amount of audience. The research material includes three most popular films from each year, 15 films in total. The research was executed by analyzing the female characters in said films through their quantity, their creditations, occupations and their function(s) in the dramaturgy of the film.

The findings of the research included (but are not limited to) the facts that female characters' quantity was half that of male characters, the catalysts of their dramaturgic arcs were 98,5% of the time the male characters and they were credited as "girls" as often as male characters were credited as "men". This leads to a conclusion that there is still a lot of misrepresentation, lack of visibility and patriarchal customs in Finnish mainstream film.

The results of this thesis' research can work as a wake up call to Finnish filmmakers and challenge them to be more aware of their own conventions whilst writing female characters into their films.

Keywords film, gender representation, patriarchy, sexism

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	1
2 TUTKIMUSMATERIAALIN KÄSITTELY	3
2.1 Aiempi tutkimus	3
2.2 Tutkimusaineiston rajaus ja käsittely	4
2.3 Tutkimuskysymys	5
3 NAISHAHMOJEN NÄKYVYYS TUTKIMUSMATERIAALISSA	6
3.1 Naishahmojen määrä vs. mieshahmojen määrä	6
3.1.1 Sivuhuomio sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen representaatiosta	7
3.2 Kreditointi	7
3.3 Ammatit	9
3.4 Bechdelin testi	11
4 NAISHAHMON FUNKTIO TUTKIMUSMATERIAALISSA	12
4.1 Dramaturginen kaari / Ominaisuudet	12
4.2 Funktio ja edustus	13
4.2.1 Naissivuhahmoista naispääosaelokuvissa	14
4.2.2 Naissivuhahmoista miespääosaelokuvissa	14
4.2.3 Miessivuhahmoista naispääosaelokuvissa	15
5 NAISHAHMOJEN TYYPIJAOTTELU	16
5.1 Naistyyppien esittely	16
5.1.1 Bitch/vastustaja	16
5.1.2 Boss lady	16
5.1.3 Damsel in distress	17
5.1.4 Hiljainen nainen	17
5.1.5 Kylmä nainen	17
5.1.6 Liittolainen	18
5.1.7 Nalkuttaja/valittaja/nipo	18
5.1.8 Neutraali	19
5.1.9 Ronski nainen	19
5.1.10 Saavutettavissa oleva hottis	20
5.1.11 Saavuttamaton hottis	20
5.1.12 Uhri	20

5.1.13 Validoija	21
5.2 Eri naistyyppien esiintyvyys	21
5.2.1 Huomioita naishahmotyyppien esiintyvyyseroista nais- ja miespääosaelokuvissa	22
6 YHTEENVETO	24
7 LIITTEET	26
7.1 Tutkimusaineisto	26
7.2 Esiintyvyydestaulukko	27
7.3 Mies- ja naishahmojen kreditointinimikkeet	30
7.4 Mies- ja naishahmojen ammatit	31
7.5 Naishahmojen tyyppijaottelu	32
LÄHDELUETTELO	36

1 JOHDANTO

Olen naissukupuolisena ihmisenä ollut usein harmissani ja jopa provosoitunut siitä etten ole löytänyt näkemistäni elokuvista kovinkaan monia naishahmoja jotka tuntuisivat itselleni samaistuttavilta ja aidoilta. Lapsena ihaillemiä naishahmoja elokuvista joita vanhempani minulle näyttivät olivat muiden muassa Tähtien sodan prinsessa Leia ja Disneyn Aladdinin Jasmine jotka - vaikka pistävätkin turpaan pahoja vastustaja-miehiä - näytetään elokuvissa suuressa määrin mieshahmojen seksuaalisen/romanttisen halun ja ahdistelun kohteina. Ja toinen heistä vieläpä päätyy naimisiin ahdistelijansa kanssa. Feministisen heräämisen kynnyksellä murrosiässä aloin tietoisesti etsimään elokuvista vahvoja, moniulotteisia, samaistuttavia naishahmoja, jotka palvelisivat jotain muutakin tarkoitusta kuin toimia miespäähenkilön halun kohteena ja pelastusveneinä hänen tunteidensa aallokossa. Se osoittautui aika vaikeaksi missioksi, jota jatkan edelleen. Nyt nuorena aikuisena 2010-luvulla näen yhä useammin syviä ja mielenkiintoisia naishahmoja - maailman muuttuessa myös naisrepresentaatio elokuvissa on muuttunut, vaikkakin melko hitaasti. (Tietysti olen saattanut katsojana myös tietoisesti tai tiedostamattomasti hakeutua sellaisten elokuvien pariin jotka esittävät moniulotteisia naishahmoja, kuka tietää.)

Olen myös uraani aloittelevana käsikirjoittajana moneen otteeseen tuntenut epävarmuutta tulevaisuudestani. Minne minä asetun Suomen elokuvakentällä? Mielellään vielä niin että tulisin toimeen elokuvia tekemällä. Menisikö kukaan katsomaan kirjoittamiani elokuvia jos kerran niin monet suositut elokuvat ovat miesvetoisia? Pitäisikö niistä kukaan?¹ Näiden kysymysten aiheuttama epävarmuutta, jopa satunnaista ahdistusta, ei ole auttanut se että olen nähnyt suosituimmissa kotimaisissa elokuvissa paljon representationaalisia epäkohtia. Tällaiset havainnot ovat johtaneet ajattelemaan; voiko Suomessa tehdä elokuvia jotka olisivat feministisiä² ja samaan aikaan tuottaisivat rahaa?

Kun katselin elokuva-uutiset.fi -sivustolta listaa viime vuosien eniten katsojia keränneistä elokuvista, en tuntenut oloani rohkaistuneeksi. Elokuvat tuntuivat kertovan ylivoimaisesti enemmän miesten tarinoita. Tarinoita miehistä jotka lähtevät seikkailulle, miehistä jotka hassuttelevat, miehistä jotka joutuvat painimaan moraalisien kysymysten äärellä. Ja näiden elokuvien naishahmojen funktiot vaikuttivat vain palvelevan miesten pyrkimyksiä ja antavan niille validaatiota. Tätä käsitystä tukivat myös keskustelut kollegojen ja ystävien kanssa naisrepresentaatiosta mahdollisena lopputyön aiheen valintana. Näissä keskusteluissa kuulin usein lauseen ”mutta kaikkihan tietävät jo tuon”. Kaikki kuulemma tietävät että suomalaisissa suosituissa elokuvissa ei ole moniulotteisia naishahmoja ja että ne ovat usein aika seksistisiä,

¹ Tahdon ajatella että kirjoittamani elokuvat esittävät moniulotteisia ja aktiivisia naishahmoja, olen näin eriyväisiä mainstream-tarjonnasta. Esimerkiksi opinnäytteeni taiteellisessa osiossa, pitkän elokuvan ”Jonkun täytyy muuttua” käsikirjoituksessa koen että naishahmot ovat samaistuttavia, moniulotteisia ja aktiivisia toimijoita.

² feministisellä elokuvalla en tässä yhteydessä tarkoita vahvaa agendaa kantavaa elokuvaa, vaan toisen aallon feminismiin tyylillä nais/mies-akselilla tapahtuvaa representaatiollista tasa-arvoa, sitä että mies- ja naishahmot ovat elokuvissa edustettuina yhtä mielenkiintoisina ja moniulotteisina. (Vaikka oma preferenssini olisikin nähdä Suomen elokuvateattereissa poliittisia feministisiä elokuvia niin ymmärrän sen että intersektionaalisfeministisiin mainstream-elokuviin on meillä vielä valovoimia aikaa.)

sovinistisiakin. No, ajattelin, ehkä tässä tehdään (minä mukaan luettuna) asenteellisia ennakkoletuksia näkemättä näitä elokuvia ja tuntematta suosittuja kotimaisia elokuvia muutenkaan juuri ollenkaan. Elämmehän kuitenkin 2010-lukua sivistyneessä yhteiskunnassa, jossa useammankin standardin mukaan ollaan kuljettu jo pitkä matka tasa-arvon toteutumiseen johtavalla tiellä. Eikä kenelläkään sitäpaitsi ole dataa siitä millaisia naishahmoja ylipäänsä suosittuihin elokuviin on kirjoitettu. Fiilispohja on eri lähtökohta kuin faktat. En myöskään halunnut uskoa että naishahmojen tiedetään niin laajalti olevan huonosti representoituja, ja silti heitä vain kirjoitetaan sellaisiksi. Halusin osittain myös todistaa tämän ”kaikkien tietämän” tiedon vääräksi.

Näin päädyin valitsemaan maisterin opinnäytteeni teoriaosuuden aiheeksi naisrepresentaation eniten katsojia keränneissä suomalaisissa elokuvissa. Tahdon kerätä maisterin opinnäytteen puitteissa mahdollisimman laajan kuvan siitä, millaisina naishahmot näyttäytyvät elokuvissa, jotka suurin osa suomalaisista katsojista vuosittain käy katsomassa.

2 TUTKIMUSMATERIAALIN KÄSITTELY

2.1 Aiempi tutkimus aiheesta

Naisrepresentaatiota elokuvissa on toki tutkittu aiemminkin; esimerkiksi Geena Davis Institute on Gender in Media on tutkinut kuinka paljon naiset näkyvät ja kuuluvat Hollywood-elokuvissa.³ Sataa vuonna 2015 eniten tienannutta (amerikkalaista) elokuvaa tutkimalla työryhmälle selvisi mm. että mieshahmoilla oli screen timea kaksi kertaa niin paljon kuin naisilla ja että he myös puhuivat kaksi kertaa enemmän kuin naishahmot. Olisi ollut upeaa saada vastaavanlaista dataa tähän opinnäytteeseen mutta valitettavasti, monista yrityksistä huolimatta, en ole saanut yhteyttä Geena Davis Institute on Gender in Media:an pyytääkseni heiltä käyttö lupaa ohjelmistoonsa jota käyttämällä olisin saanut sekunnintarkkaa näkyvyys- ja kuuluvuusdataa nais- ja mieshahmoista tutkimusmateriaalissani. Ehkä tämä jää jatkotutkimustyöhön.

Emma Kunnaksen opinnäyte ”Käsikirjoituksen puuttuva sukupuoli” ammattikorkeakoulu Metropoliaan⁴ tarttui naispääosien vähyyteen suomalaisissa elokuvissa ja pyrki selvittämään syitä sille. Kunnas sai selville että naispääosaelokuvien määrä suhteessa miespääelokuvien määrään ei ole muuttunut merkittävästi ainakaan viimeisten kymmenen vuoden aikana. Kunnas ei myöskään onnistunut löytämään kovin yksiselitteistä syytä sille miksi naispääosaelokuvia on niin vähän verrattuna miespääosiin. Tämä trendi näkyy myös minun tutkimusaineistossani: 15:ta elokuvasta neljässä oli naispääosa ja kahdessa jaettu pääosa miespääosan kanssa. Itse en tällä tutkimuksella aio lähteä yrittämään tällaisen kysymyksen selvittämistä, vaan tutkin yksinkertaisesti sitä, millaisena naishahmo näyttäytyy tutkimusaineistossani.

Lisään oman tutkimukseni keskustelemaan Geena Davis Instituten tekemän tutkimuksen ja Emma Kunnaksen opinnäytetyön kanssa käsikirjoituksellisen analyysin ja siinä erityisesti hahmoanalyysin kautta.⁵ Tutkimukseni liittyy luonnollisesti myös aina ajankohtaiseen keskusteluun tasa-arvosta elokuva-alalla, vaikka en aiokaan liittää tutkimusmateriaalini elokuvien sisällöllistä naisrepresentaatiota niiden tekijöiden mahdollisiin sukupuoliin ja/tai sukupuoliedustuksen epäsuhdanteisiin. Tämä tutkielma pureutuu yksityiskohtaisesti ja tarkasti viidentoista suomalaisen suositun elokuvan jokaiseen naishahmoon ja luo datamassan josta näkee ensimmäistä kertaa sen millaisena naishahmot näyttäytyvät suosituissa suomalaisissa elokuvissa, ja joka kenties avaa keskustelun siitä miten elokuvantekijät voisivat edistää tasa-arvoisuutta ja inklusiivisuutta teoksissaan.

³ Tutkimuksen kaikki tulokset ja metodologia löytyvät osoitteesta <https://seejane.org/wp-content/uploads/gdiq-reel-truth-women-arent-seen-or-heard-automated-analysis.pdf>

⁴ Kunnas, 2015 http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/93138/Kunnas_Emma.pdf?sequence=1&isAllowed=y

⁵ Tässä olen käyttänyt pohjana monia teorioita ja analyysimetodeja jotka on esitelty kirjassa Elokuvan runousoppia (A.Vacklin, J.Rosenvall, A.Nikkinen, 2007)

2.2 Tutkimusaineiston rajausta ja käsittely

Kaiken järjestyksen nimissä ja aikarajoitukset huomioiden päädyin tarkastelemaan viiden viime vuoden (2013-2017) kolmea suosituinta elokuvaa, vaikka aihe ja tutkimustulokset olisivat kiinnostaneet minua laajemminkin. Päätin rajata tutkimuksista ulos lastenelokuvat, koska haluan tutkia naisen asemaa elokuvissa nimenomaan sitä kautta miten häntä esitetään ”yhteiskunnalle”, eli aikuisille. Toki lapsetkin ovat osa yhteiskuntaa mutta koen että lapsille (ja nuorille) suunnatuissa elokuvissa tapahtuva representaatio on jossain määrin pedagogista siinä missä aikuisille suunnatuissa elokuvissa tekijät esittävät ehkä herkemmin omia käsityksiään ja näkemyksiään maailmasta. Naisrepresentaatio lastenelokuvissa on mielestäni ihan oma (ja varsin mielenkiintoinen) tutkimuskohteensa eikä se kuulu minun tutkimukseeni.

Päätin rajata hahmoanalyysistäni ulos hahmot jotka ovat läsnä pelkän äänensä kautta, kuten radioäänet ja puhelinäänet, vaikka heidät olisivatkin kreditoitu lopputeksteissä. Koen etten olisi voinut tehdä tasavertaista hahmoanalyysiä jos osan hahmoista näkee ja osaa ei. Rajasin ulos myös lapsihahmot (kreditoidutkin), koska tyttölapset eivät ole naisia - laskin tutkimusmateriaaliini mukaan kaikki yli 15-vuotiaat. Tämän valinnan pohjana on havainto siitä miten elokuvissa teini-ikäistä tyttöä usein kohdellaan ja esitetään samalla tavoin kuin aikuisia naishahmoja.

Yhtäkään tutkimusmateriaalini elokuvista en ollut nähnyt aiemmin, joten katsoin ne ensin neutraalisin silmin yhdellä katselukerralla tehden vähän muistiinpanoja näkemästäni. Toisella katselukerralla tein jo syvempää hahmoanalyysiä ja osaan elokuvista olen palannut myöhemmin tarkentaakseni tekemiäni havaintoja.

Olen kerännyt naishahmoista erilaista dataa, kuten ammatit (ne jotka tulevat elokuvissa ilmi dialogin tai toiminnan kautta) ja sen millaisilla hahmonimikkeillä heidät on lopputeksteissä kreditoitu. Näistä kirjoitan lisää luvussa 3. Olen myös havaintojeni pohjalta laatinut 14 erilaista naishahmotyyppiä sisältävän hahmotyyppijaottelun, josta kirjoitan luvussa 5.

Olen käyttänyt tutkimusaineistoni elokuvat myös nk. Bechdelin testin läpi. Bechdelin testi on feministisen sarjakuvataiteilija Alison Bechdelin strippiinsä ”The Rule”⁶ kirjoittama kriteeri stripin henkilön mielestä hyvälle elokuvalle. Läpäistääkseen testin ja ollakseen stripin henkilön mielestä katsomisen arvoinen, elokuvassa pitää olla vähintään kaksi nimettyä naishahmoa joilla on keskenään vähintään yksi dialogi joka käsittelee jotain muuta kuin miehiä. Vaikka tämän testin käyttäminen ei ole kattava eikä millään muotoa tieteellinen mittapuu elokuvan feministisyydelle - tai laadulle - on se silti mielenkiintoinen osa elokuvan naisrepresentaation kokonaiskuvan hahmottamisessa.

⁶ Bechdel, s.22

2.3 Tutkimuskysymys

Edellä esittelemäni aineiston pohjalta kysyn; missä määrin naishahmo näkyy suomalaisissa elokuvissa, ts. kuinka paljon naisrooleja elokuvissa on, mikä on naisroolien funktio elokuvassa ja minkälaiseen arkkityyppikategoriaan/-kategorioihin he mahdollisesti kuuluvat itse määrittelemässäni naistyyppijaottelussa. Näistä kysymyksistä saamieni vastausten perusteella pyrin vastaamaan tutkimuskysymykseeni; Millaisena naishahmo näyttäytyy eniten katsojia keränneissä suomalaisissa elokuvissa vuosina 2013-2017?

3 NAISHAHMOJEN NÄKYVYYS TUTKIMUSMATERIAALISSA

Näitä tutkimustuloksia ymmärtääkseen pyydän lukijaa ystävällisesti tutustumaan liitteisiin 7.2 - Esiintyvyydestaulukko, 7.3 - Mies- ja naishahmojen kreditointinimikkeet, ja 7.4 - Mies- ja naishahmojen ammatit.

3.1 Naishahmojen määrä vs. mieshahmojen määrä

Naishahmojen yhteenlaskettu määrä on tutkimusaineistossani huomattavasti pienempi kuin mieshahmojen; naisia on hahmoista kaikenkaikkiaan yhteensä 31 % (200kpl 653:sta), ja keskimääräinen prosenttisuhdanne näiden kahden sukupuolen hahmoedustuksen välillä on muutamasta naisvoittoisesta elokuvasta huolimatta 37 % naisia ja 63 % miehiä. Yleisesti ottaen naishahmoja siis nähdään näissä elokuvissa määrällisesti puolet vähemmän kuin mieshahmoja. Tässä mielessä Geena Davis Institutun tutkimustulosten trendi näkyy tutkimusaineistossanikin. On syytä olettaa että myös repliikkien suhdanne nais- ja mieshahmojen välillä on yhtäläinen Geena Davis Institutun tutkimustulosten kanssa, mutta tämä jää pelkäksi spekulatioksi koska en päässyt käyttämään Geena Davis Institutun ohjelmistoa jolla tämän asian olisi voinut selvittää.

Pienin prosentuaalinen osuus tutkimusaineistoni naishahmoilla oli *Tuntemattomassa sotilaassa* (ohj. Aku Louhimies, käsikirj. Aku Louhimies & Jari Olavi Rantala, 2017) jossa heitä oli 17kpl eli 15 % kaikista hahmoista, sekä *Vuonna 85* -elokuvassa (ohj. Timo Koivusalo & Riku Suokas, käsikirj. Heikki Syrjä, Riku Suokas & Heikki Vihinen, 2013) jossa naishahmoja löytyi 9kpl eli 17 % kaikista hahmoista. Suurin naishahmojen prosenttiosuus oli *Yösyötössä* (ohj. Marja Pyykkö, käsikirj. Marko Leino, 2017) jossa heidän lukumääränsä oli 16kpl eli 70 % kaikista hahmoista.

Nais- ja mieshahmojen lukumääriä tärkeämpää tutkimuskysymykseni kannalta on kuitenkin se, miten naishahmot on elokuvissa esitetty. Esimerkiksi *Tuntemattoman sotilaan* 17:ta naishahmosta suurin osa näytetään hiljaisina uhreina joiden tarkoitus tuntuu olla vain kasvattamassa mieshahmojen hätää siitä etteivät ole suojelemissa heitä.⁷ Elokuvassa *Luokkakokous* (ohj. Taneli Mustonen, käsikirj. Lars Mering, Claudia Boderke, Taneli Mustonen, 2015) sen sijaan on naishahmojen määrä 55%, eli heitä on enemmän kuin mieshahmoja. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä että naishahmot olisivat elokuvassa edustettuina moniulotteisina ja kompleksisina hahmoina. Suurin osa *Luokkakokouksen* naishahmoista on avustajarooleja, joiden funktio on olla seksikäs ja haluttava, ja näinollen korostaa heidän peräänsä kuolaavien päähenkilömiesten koomisia puolia. Tästä voidaan päätellä että *Luokkakokouksen* naishahmot ovat suurimmalta osin vahvasti esineellistettyjä ja kolmen päähenkilömiehen heihin kohdistamat asenteet ovat lähinnä seksuaalisia. Tästä taas voidaan päätellä että naishahmojen

⁷ Vahvasti tämän tutkimuksen kirjoittajan omaa tulkintaa.

suuri määrä elokuvassa ei takaa heille moniulotteista persoonallisuutta tai itsenäistä funktiota elokuvan maailmassa.

Viidentoista tutkimuselokuvani aktiivisin ja itsenäisin naishahmo Inari elokuvasta *Napapiirin sankarit 3* (ohj. Tiina Lymi, käsikirj. Pekko Pesonen, 2017) on elokuvassaan 12 muun naishahmon seurassa, jotka yhdessä muodostavat vain 30% elokuvan hahmoista. Hän tekee lähinnä mieshahmojen seassa itsenäisiä päätöksiä jotka eivät pohjaudu yhdenkään mieshahmon miellyttämiseen tai tavoitteluun. Johtopäätös lienee tässä kohtaa se, että naishahmojen määrä suhteessa mieshahmojen määrään tutkimusaineistoni yksittäisissä elokuvissa ei korreloi mitenkään sen kanssa ovatko he hahmoina moniulotteisia ja vahvoja.

3.1.1 Sivuhuomio sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen representaatiosta tutkimusaineistossa

Yhdessäkään tutkimusmateriaalini viidessätoista elokuvasta ei ollut yhtäkään sukupuoli- tai seksuaalivähemmistöön kuuluvaa hahmoa tai edes sellaiseksi luettavissa olevaa hahmoa.

3.2 Kreditointi

Hahmojen kreditointi on jossain määrin olennaista esimerkiksi sivuroolia tekevän näyttelijän työn kannalta - jos hänen hahmonsa on niin pieni ettei hänelle olla esimerkiksi annettu nimeä, hahmolle voi antaa osittaisen karaktäärin nimeämällä tämän jotenkin. Kävin läpi jokaisen tutkimusaineistoni elokuvan lopputekstit ja listasin sieltä niin nais- kuin mieshahmotkin rajausteni puitteissa, eli lapsi- ja äänihahmot jäivät näiden listausten ulkopuolelle. Nämä tiedot taas syötin ohjelmaan joka teki niistä Word Cloudin ja eniten esiintyvien sanojen listan (Liite 7.3 - Mies- ja naishahmojen kreditointinimikkeet).

Kreditoinneista tulee ilmi mielenkiintoinen tilasto; mieshahmojen kreditoinnissa eniten esiintyvä sana on ”mies” ja naishahmojen kreditoinnissa taas ”tyttö” - molempia materiaalista löytyi 17 kappaletta. Koska olen jättänyt kaikki lapsihahmot huomioimatta datankeruussa, on tulos varsin yllättävä. Esimerkkinä samassa elokuvassa esiintyneistä ”tyttö”- ja ”mies”- hahmoista toimivat *Luokkakokouksessa* kreditoidut kaksi hahmoa nimellä ”Tyttö salilla” ja kaksi nimellä ”Pyöräilevä tyttö”. Kaikki neljä ovat 23:n ja 30:n ikävuoden välillä, eli nuoria aikuisia naisia. Kreditoinnissa he ovat kuitenkin ”tyttöjä”. Samaisessa elokuvassa on myös kreditoitu hahmot nimillä ”Mies vessassa” ja ”Ruskettunut mies”, jotka hekin näyttävät 23:n ja 30:n ikävuoden väliin putoavilta.

Pyöräilevät tytöt (vas.) ja Tytöt salilla (oik.)

Mies vessassa (vas.) ja Ruskettunut mies (oik.)

Naishahmojen nimeämistä tytöiksi on mahdollista verrata tosielämässä esiintyvään työttölyyn. Naisten kutsuminen tytöiksi on sekä tiedostettua että tiedostamatonta naisten vähättelyä joka kumpuaa patriarkalisesta järjestelmästä⁸ jossa miehet nähdään ylempiä arvoisina ja naiset alistettuina ja epävalideina yksilöinä, kykenemättöminä tietynlaisiin tehtäviin, ja usein vähän tyhminäkin. On mielenkiintoista (ehkä hieman huolestuttavaakin) että tällaista työttölyyn verrattavissa olevaa ilmiötä esiintyy niin laajalti tällaisessa yhteydessä - vieläpä saman verran kuin mitä mieshahmoja kreditoidaan ”oikein” eli miehiksi. Tutkimusaineistossani on toki mieshahmojakin kreditoitu ”poikina” - heitä löytyy kymmenen kappaletta, mutta näistä kymmenestä kolme on kreditoitu jonkun (aikuisena) jälkikasvuna, ja kolme ”teinipoikina”.

Naisiksi tutkimusaineistossani kreditoidut hahmot (kuusi kappaletta) ovat imettäviä äitejä, vanhuksia ja kiireisiä bisnes-naisia. Tästä voidaan päätellä että alle 30-vuotiaat naishahmot on tuomittu tulemaan kreditoiduksi tyttöinä, paitsi jos he ovat äitejä tai kiireisiä bisnes-naisia.

Nais- ja mieshahmojen kreditoinnissa näkyvät myös vahvasti heidän ammattiedustuksensa; naishahmojen kreditoinnissa yksi eniten esiintyvistä sanoista on ”myyjä” ja mieshahmoissa ”poliisi”. Tästä lisää seuraavassa alaluvussa.

⁸ Beechey, On Patriarchy

Mieshahmot näyttäytyvät keräämässäni kreditointidatassa varsin autoritäärisessä roolissa; mieshahmojen top 3 sanat kreditoinneissa ovat ”mies”, ”isä” ja ”poliisi”. Tämän voi nähdä jälleen yhtenä patriarkisten tottumusten manifestaationa. Patriarkian yksi yleisimmin käytetyistä määritelmistä liittyy miesten valta-asemaan suhteessa naisiin⁹, ajatuksena siis että mies on auktoriteetti ja nainen tämän auktoriteetin hallittavissa oleva ja tälle alisteinen ihminen.

Olisi ollut todella mielenkiintoista saada laajemmalti kreditointeja laitettavaksi tähän datamassaan. Ehkä jatkotutkimuksessa saadaan koko 2010- tai 2000-luvun elokuvien kreditoinnit tällä tavalla massaksi ja tutkimusten kohteeksi.

3.3 Ammatit

Elokuvahahmosta voi kertoa paljonkin se, mihin ammattiin hänet on kirjoitettu. Monet ammattikunnat ovat jollain tavalla profiloituneita tai niiden työnkuva mielletään tietynlaiseksi, vaikka todellisuus olisikin jotain muuta. Elokuvahahmolle kirjoittajan tekemä ammatinvalinta voi kertoa siitä että hahmo on älykäs, tyhmä, menestyvä, epäonninen, tarkka, sosiaalinen...¹⁰ Monet käsikirjoittajat lähestyvät henkilöahmojaan nimenomaan heidän ammattiensa kautta, koska ammatit myös synnyttävät helposti ja kätevästi tapahtumapaikkoja ja tilanteita elokuvaan. Ei siis ole yhdentekevää, missä ammatissa elokuvan henkilöt toimivat.

Tässä alaluvussa pohdin, miten naishahmot näyttäytyvät tutkimusaineistossani ammattiensa kautta. Olen listannut ensin kaikki elokuvia katsomalla ilmitulleet hahmojen ammatit ja sen jälkeen tehnyt niistä havainnollistavan Word cloud -kuvan sekä eniten esiintyvien sanojen listan (Liite 7.4 - Mies- ja naishahmojen ammatit).

Naishahmojen ehdottomasti yleisin ammatti tutkimusaineistossani on myyjä. Tähän myyjien kirjoon kuuluu mm. kaupan myyjiä, kahvilan myyjiä ja hampurilaisravintolan myyjiä. Samaan melko pienituloiseen, vähän koulutusta vaativaan asiakaspalveluammattien kategoriaan kuuluvat myös vastaanottovirkailijat, joita materiaalissani oli yhteensä viisi naishahmoa, tehden tästä neljänneksi yleisimmän naishahmojen ammatin. Tässä kohtaa on nähtävissä mielenkiintoinen valtdynamiikka mies- ja naishahmojen välillä, sillä yksikään tutkimusaineistoni mieshahmo ei työskennellyt myyjänä tai vastaanottovirkailijana - mutta yritysten omistajia miehistä löytyi. Mieshahmoissa esiintyy tutkimusaineistossani esimies-asemassa 12 hahmoa,¹¹ ja naishahmoissa heitä esiintyy neljä. Naisten palveluammatteja tutkimusaineistossani ovat myyjä, vastaanottovirkailija, tarjoilija ja joukkoon mahtuu myös yksi baarimikko. Mieshahmojen palveluammatteja ovat baarimikko (5 kpl), portsari ja tarjoilija.

Tutkimuskysymykseeni voidaan tältä osin vastata että tutkimusaineistossani naishahmot näyttäytyvät työelämässä varsin laajalti miehille alisteisina, vähemmän tienaavina ja vähemmän

⁹ Beechey, On Patriarchy

¹⁰ Dan Hudak, lainaus artikkelissa <https://www.monster.com/career-advice/article/how-does-hollywood-see-your-career-hot-jobs>

¹¹ Tästä on jätetty ulos Tuntemattoman sotilaan useat kymmenet upseerit, kenraalit, vänrikit ym. sotilas-esimies-arvot

kompetentteina tekemään paljon vastuuta vaativaa työtä - paitsi olemaan kotiäiteinä. Kotiäitejä elokuvissa oli yhteensä kuusi (kolmanneksi yleisin naisten ammatti tutkimusaineistossani) ja koti-isiä yksi.¹²

Miesten yleisin ammatti tutkimusaineistossani on poliisi. Poliisi ammattina voidaan nähdä myönteisessä mutta myös varsin kielteisessä valossa, ja molempia näkökulmia esiintyikin tutkimusaineistoni elokuvissa. Näkökulmaan katsomatta poliisin ammatilla on symbolinen status yhteiskunnallisen järjestyksen ylläpitäjänä, ja tämä status on tutkimusaineistoni elokuvien maailmassa jakautunut erittäin vahvasti mieshahmoille. Itse asiassa tutkimusaineistoni 16:ta poliisihahmosta vain kaksi oli naisia. Tässä voidaan jälleen havaita patriarkaalinen tottumus joka nousee pintaan aineistoa tarkastellessa; naiset nähdään laajalti alisteisissa ammateissa (asiakas)palvelijoina ja miehet järjestyksen ylläpitäjinä, auktoriteetteina.

Ammatteja yhteiskunnallisen statuksen kautta nähtynä sivuaa myös huomio jonka tein tutkimusaineistoni "laitapuolen kulkijoista" - rikollisista ja narkomaaneista, jotka yleensä mielletään yhteiskunnan ulkopuolelle jääneiksi. Suurin osa näistä hahmoista oli miehiä - mukaan mahtui valtava, pelottava (mutta myös vähän cool) moottoripyöräjengi joiden kerhohuoneelle *Luokkakokous 2:n* (ohj. & sovitettu käsikirj. Taneli Mustonen, 2016) päähenkilökolmikko päättyy, yksi pikkurikollinen Tero joka työskentelee virolaiselle mafialle *Äkkilähdössä* (ohj. Tiina Lymi, käsikirj. Nina Laurio, Johanna Hartikainen & Tiina Lymi, 2016), yksi hupaisa sekakäyttäjähahmo Sekis joka vahingossa varastaa päähenkilö Jannen vauvan *Napapiirin sankarit 2* -elokuvassa (ohj. Teppo Airaksinen, käsikirj. Pekko Pesonen, 2015) ja luonnollisesti *Leijonasydämen* (ohj. Dome Karukoski, käsikirj. Aleksis Bardy, 2013) uusnatsit. Naisia näissä tunnelmissa näkyi lähinnä yhteydessä miehiin - moottoripyöräjengin kerhohuoneella pelasivat biljardia todella vahvasti meikatut "vosut", *Leijonasydämen* uusnatsijengiin kuului yksi aggressiivinen nainen Tölly, ja *Äkkilähdön* Terolla oli naisystävä, sekakäyttäjä prostituoitu Julia. Moottoripyöräkerhon naiset näytetään *Luokkakokous 2:ssa* rekvisiittamaisina, "pelkkinä hengailijoina", mistä voi katsojana tulkita että he eivät oikeastaan ole osa jengiä vaan jossain määrin "viattomia". Samaten *Äkkilähdön* sekakäyttäjä-Julia näytetään traagisena Teron uhrina, siinä missä *Napapiirin sankarit 2:n* Sekis on sekakäyttönsä myötä koominen hahmo. (Myönnettäköön että *Äkkilähti* on draamaelokuva komediallisilla elementeillä, kun taas *Napapiirin sankarit 2* on puhtaasti komedia. Tämä on varmasti osasyynä komediallisen tulkinnan tasoon.) *Äkkilähdössä* esiintyy myös Sirle, piinkova mafiapomo.

Kärjistettynä vaikuttaisi siltä että yhteiskunnan ulkopuolella olevat mieshahmot näytetään yleisemmin vaarallisina ja naiset samassa asemassa ovat uhreja jotka ovat oikeasti viattomia mutta ovat joutuneet tilanteeseensa joidenkin onnettomien sattumusten kautta - poikkeuksena tästä tietysti *Äkkilähdön* mafiapomo Sirle.

Fiktioelokuva on oletusarvoisesti "satua", mutta koska tutkimusaineistoni elokuvista kaikki olivat realistisia (yhdenkään genre ei ollut esim. fantasia tai sci-fi) ja koska elokuvista valtaosa, 11 kappaletta, sijoittui nykyaikaan, on jossain määrin relevanttia verrata tutkimusaineistoni ammattien jakautumista todellisuuden lukuihin. Ylen artikkelissa naisten ja miesten

¹² Tämän yksittäisen koti-isän koti-isyys oli niinkin erikoinen asia että yksi tutkimusmateriaalini elokuvista oli rakennettu kokonaan sen ympärille.

suosituimmista ammattiteistä¹³ tulee ilmi että naisten yleisimpiin ammattiteihin todellakin kuuluu myyjä (toiseksi yleisin ammatti naisilla). Kolmesta todellisuudessa yleisimmästä naisten ammatista myös opettaja ja sairaanhoitaja (hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijä) esiintyvät yleisenä naisten ammattina tutkimusaineistossani. Sen sijaan miesten yleisimpää kolmea ammattia - luonnontieteiden ja tekniikan asiantuntija, kuljetustyöntekijä ja rakennustyöntekijä - ei tutkimusaineistossani esiinny ollenkaan. Mieshahmojen yleisimmät ammatit aineistossani ovat poliisi, soittaja ja duunari.

Mieshahmojen ammatillinen representaatio tutkimusaineistossani ei siis korreloi todellisuuden kanssa, mutta naishahmojen korreloi. Tästä voidaan vetää monenlaisia johtopäätöksiä erilaisista haavekuvista joita elokuvaan kenties kirjoitetaan. Pohdin tätä lisää yhteenvedossa luvussa 6.

3.4 Bechdelin testi

Tutkimusaineistoni elokuvista vain neljä läpäisee Bechdelin testin (läpäistääkseen testin elokuvassa pitää olla vähintään kaksi nimettyä naishahmoa joilla on keskenään vähintään yksi dialogi joka käsittelee jotain muuta kuin miehiä). Näiden neljän lisäksi tutkimusaineistossani on yksi elokuva joka ”tavallaan” läpäisee testin: *21 tapaa pilata avioliitto* -elokuvan (ohj. & käsikirj. Johanna Vuoksenmaa, 2013) päähenkilö Sanna Manner käy parhaan ystävänsä Ainon kanssa useita keskusteluja, mutta niistä suurin osa käsittelee miehiä. Nekin muutama dialogi jotka eivät varsinaisesti käsittele sisällöllisesti miehiä, käsittelevät parisuhteita ja rakkautta, jotka elokuvan kontekstissa ovat hyvin selkeästi heteronormatiivisia, jolloin keskustelun ydin on kuitenkin miesten ympärillä. Näistä syistä en ole antanut tälle elokuvalla täyttä läpäisy pistettä Bechdelin testistä.

Kuten sanottua, Bechdelin testi ei millään muotoa määrittele elokuvan naiskuvan monipuolisuutta tai sen laatua, mutta testin tulokset ovat mielenkiintoisia ja kertovat paljon mm. naishahmojen määrästä ja heidän positiostaan; voidaan olettaa että jos elokuvassa ei ole yhtäkään dialogia kahden nimetyn naishahmon välillä, ovat nämä naishahmot vähintäänkin dramaturgillisesti alisteisia mieshahmoille, jolloin heillä ei välttämättä ole kovin suurta mahdollisuutta olla moniulotteisia ja vahvoja hahmoja.

¹³ <https://yle.fi/uutiset/3-9244101>

4 NAISHAHMON FUNKTIO TUTKIMUSMATERIAALISSA

Olen analysoinut naishahmoja tutkimusaineistoni viidessätoista elokuvassa yksinkertaisen hahmoanalyysin kautta;

- Mikä on heidän dramaturginen kaarensa elokuvan aikana¹⁴, ja jos heillä ei kaarta ole, mitkä ovat heidän ominaisuutensa/millaisessa tilanteessa heidät nähdään
- Mikä on heidän funktionsa tarinassa, mikäli he eivät ole päähenkilöitä - eli mikä on heidän suhteensa päähenkilöön/päähenkilön maailmaan ja tarinan kulkuun¹⁵
- Mikä on heidän tahdonsuuntansa (jos sellaista on elokuvasta luettavissa)¹⁶
- Mitä he edustavat suhteessa päähenkilöön ja päähenkilön maailmaan.¹⁷
- Mikä on heidän hahmotyypinsä.

Tämän viimeisen kohdan olen määritellyt itse kehrittelemäni naistyyppiin mukaan, josta kirjoitan lisää luvussa 5. Muista analyysin osista löytämiäni pointteja avaan tämän luvun alaluvuissa.

4.1 Dramaturginen kaari / Ominaisuudet

Tutkimusmateriaalini 200:sta naishahmosta 18:lla on luettavissa jonkinlainen dramaturginen kaari. Heistä vain kolmella kaaren katalysaattoreina toimivat jotkin muut elementit kuin suhde mieshahmoon; *Napapiirin sankarit* 3:n Inari haluaa irtautua kotiäitiydestä ja yrittää saada työpaikkaa suopotkupallokisoissa, *Teit meistä kauniin* -elokuvan (ohj. Tuukka Temonen, käsikirj. Niisku Haapala, 2016) Mandy haluaa soittaa punk-bändissä ja *Kesäkaverien* (ohj. Inari Niemi, käsikirj. Juuli Niemi, 2014) Eeva ajautuu hassuihin tilanteisiin päähenkilöiden liriksen ja Karoliinan vaikutuksen takia.

Mieshahmojenkin kaaret toki liittyvät usein naishahmoihin, mutta tutkimusmateriaalissani mieshahmoja sekä on lukumäärällisesti enemmän että heidän kaarensa liittyvät useammin johonkin henkilökohtaiseen, kuten (muiden muassa) *Luokkakokouksen* Nipen tarve tulla hyväksytyksi ja ikäkriisin kanssa kamppailu ja näiden validaatio, *Teit meistä kauniin* -elokuvan Tonin muutokset ristipaineessa bändin ja opiskelun välillä, *Mielensäpahoittaja* -elokuvan (ohj. Dome Karukoski, käsikirj. Tuomas Kyrö & Dome Karukoski, 2014) päähenkilön Mielensäpahoittajan nykyaikaa kohtaan tuntema viha ja sen hyväksyminen, sekä *Kummeli V* -elokuvassa (ohj. Aleksi Mäkelä, käsikirj. Heikki Vihinen, Timo Kahilainen & Heikki Silvennoinen, 2014) Kurre von Riikosen pyrkimykset ja epäonni hänen yrittäessä saada elokuvalleen

¹⁴ Vacklin, s.35

¹⁵ Tässä olen käyttänyt pohjana Ola Olssonin roolifunktiojakoa ja jatkanut sitä jakaen jokaiselle hahmole spesifimmän funktion oman tulkintani mukaan. Vacklin, s.388

¹⁶ Vacklin, s. 36. Vacklinin tekstissä puhutaan päämäärästä, itse käytän termiä tahdonsuunta.

¹⁷ Tämä risteää hieman "Funktio" -osion kanssa mutta monilla rooleilla oli funktionsa lisäksi jokin abstrakti asia jota he edustivat ja siksi päätin sisällyttää purkuuni tällaisen kategorian.

rahoitusta. Naishahmojen itsenäiset¹⁸ dramaturgiset kaaret ovat siis huomattavan vähäisiä verrattuna niihin lukuisiin mieshahmojen kaariin joiden katalysaattoreina ei toimi naishahmojen läpileikkaava vaikutus. Tästä voidaan päätellä että naishahmoille ei kirjoiteta juuri ollenkaan itsenäisiä dramaturgisia kaaria, vaan ylivoimaisesti suurin osa heistä saa kaaren jonka katalysaattoreina toimivat mieshahmot, tehden tälläkin tavoin naishahmoista mieshahmoille alisteisia.

Tutkimusaineistoni naispäähenkilöiden kaarissa tein huomion siitä että suurin osa näistä naishahmoista näytettiin elokuvan alussa jollain tapaa hukassa olevina ja jotain yhteiskunnallisesti normatiivista asiaa vastaan taistelevina, kuten elokuvassa *21 tapaa pilata avioliitto*, jossa päähenkilö Sanna Manner vastustaa (heteroseksuaalisia) rakkaussuhteita henkeen ja vereen, mutta kehitettyään tunteita Aleksi Sepänniittyä kohtaan hän pikkuhiljaa ”antautuu” tälle parisuhdemallille. Samoin tapahtuu *Äkkilähdössä*, jossa Katri Haapasaari on hyvin toimeentuleva kaupunkilainen kiinteistönvälittäjä joka haluaa muuttaa miesystävänsä kanssa Ranskaan elämään kivaa elämää. Kun hän parin mutkan kautta saa huollettavakseen 9-vuotiaan lapsen, hän taistelee tätä asemaa vastaan. Elokuvassa on jopa Katrin repliikki ”Mä en nyt voi alkaa sulle mikskään keinoemoksi”. Kuitenkin elokuvan kuluessa Katri alkaa löytää itsestään äidillisiä piirteitä. Myös *Kesäkaverien* liris taistelee normatiivista elämää vastaan karkaamalla Madridiin, mutta lopulta (tavattuaan ihanan miehen) päättää juurtua Suomeen. Huomattavaa on myös se, että Sanna Mantereen ja Katri Haapasaaren kohdilla heidän tunnekyllymyttään selitetään huonolla äitisuhteella. Tutkimusmateriaalini neljännen naispäähahmon Helenan elokuvasta *Kätilö* (ohj. Antti J. Jokinen, käsikirj. Antti J. Jokinen & Katja Kettu, 2015) kaari ja tahdonsuunta taas pyörivät vahvasti kautta linjan mieshahmo Johanneksen ympärillä.

Tästä voi vetää johtopäätöksiä siitä millaisena naispäähenkilöt dramaturgisen kaarensa kautta näyttäytyvät tutkimusaineistossani; 75% heistä yrittää aluksi taistella sitä vastaan mitä läheiset ja/tai yhteiskunta heiltä odottaa, mutta oikeastaan kärsivät siitä ja lopulta sulavat, alistuvat sopimaan tähän odotukseen kun taas 25% naishahmoista haluaa nimenomaan mennä kohti yhteiskunnan odotuksia ja lopulta sinne pääseekin. Enemmistö naispääosista näyttäytyy siis aluksi näennäisen itsenäisinä eivätkä he tiedä omaa parastaan ja heidät pitää ”kesyttää” tai ”laittaa kuriin” - yleensä mieshahmon/-hahmojen toimesta tai vähintäänkin mieshahmon/-hahmojen suurella myötävaikutuksella. Naishahmot, sekä pää- että sivuhahmot, siis ovat tutkimusaineistossani hyvin harvoin itsenäisiä toisen aallon feminismin määrittelemällä tavalla.

4.2 Funktio ja edustus

Aloitin hahmopurkutyön määrittelemällä naissivuhahmojen funktioita omissa tarinoissaan soveltaen vapaasti Ola Olssonin sivuroolifunktiojakoa, mutta kun aloin huomaamaan toistuvia funktioita, päädyin tekemään oman hahmotyyppijaotteluni josta kirjoitan lisää luvussa 5. Avaan seuraavissa alaluvuissa yleisiä ilmiöitä joita havaitsin hahmoanalyysiä tehdessäni ja luvun 5

¹⁸ Tässä puhun taas toisen aallon feminismin termin - tämän tutkielman kontekstissa naishahmo on itsenäinen jos hänen tekemänsä valinnat tehdään häntä itseään varten eikä mieshahmot mielessä pitäen.

naistyyppijako esittelee yksityiskohtaisemmin tutkimusaineistossani toistuneita funktio- ja edustuselementtejä.

4.2.1 Naissivuhahmoista naispääosaelokuissa

21 tapaa pilata avioliitto -naispääosaelokuvassa kaikki naissivuhenkilöt, keskeisetkin, toimivat päähenkilön painajaiskuvana; he edustavat eri tavoin kamalia todellisuuksia ja naismalleja johon Sanna kokee voivansa vahingossa joutua jos hän aloittaisi romanttisen suhteen miehen kanssa. Tämän elokuvan naissivuhahmojen joukkoon mahtuu vain yksi positiivinen hahmo, täysin avustajaroolissa oleva Näkövammaisen nainen; vanhus jonka rakkaus mieheensä on kestänyt läpi vuosikymmenten ja joka toimii eräänlaisena toivon majakkana päähenkilö Sannan muuten niin painajaismaisessa referenssiympäristössä.

Myös *Äkkilähtö* -elokuvassa useimmat naissivuhenkilöt edustavat jotain sellaista jota päähenkilö Katri voisi jossain toisessa todellisuudessa olla; päihdeongelmainen prostituoitu eli ”huono äiti”, miehiä käskyttävä mafiapomo, tiukka maalaismummo tai paikoilleen jumahtanut kolmekymppinen pissis. *Äkkilähdön* naissivuhenkilöt edustavat Katrin mahdollisia todellisuuksia jossain määrin monipuolisemmin kuin Sanna Mantereen kauhukuvat.

Kesäkaverissa on vain kaksi naissivuosa ja hekin ovat lirikselle ja Karoliinalle mahdollisia olemisen muotoja tulevaisuudessa; jähkättävä, ahdistunut keskiluokkainen vaimo sekä paljon matkustellut mutta juurensa kadottanut aikuinen (yksinäinen) nainen. Molemmat eivät ole mitenkään ideaaleja tulevaisuudennäkymiä, ja näiden peilien pohjalta molemmat pääosat tekevät päätöksiä.

Kättilö tarjoaa naispääosalleen erilaisia naissivuhahmoja; suuri osa naissivuhahmoista ovat etäisiä päähahmo Helenalle; he käyttäytyvät ronskimmin kuin herkkä Helena tai ovat hänen vastustajiaan. Osa naissivuhahmoista näytetään myös uhreina joita Helena yrittää pelastaa. Tällaiset hahmot kasvattavat Helenan joukkoon kuulumattomuuden tunnetta ja mieshahmo Johanneksen asemaa ulospääsynä. Naissivuosat siis erilaisuudellaan ja kovuudellaan ajavat Helenaa suhteeseen Johanneksen kanssa.

4.2.2 Naissivuhahmoista miespääosaelokuissa

Tutkimusaineistoni miespääosaelokuissa naissivuhenkilöt eivät suurimmalta osin edusta sellaisia todellisuuksia joita miespäähenkilö voisi elää, vaan mahdollisuuksia jotka miespäähenkilö voisi saada. Esimerkiksi *Vuonna 85:ssä* kaikki naissivuosat ovat ihania, tavoittelemisen arvoisia hottiksia - paitsi yksi, Susanna, jonka ainut funktio on toimia väärinkäsityksen aiheuttavana juonikatalysaattorina. *Mielensäpahoittajassa* suurin osa naissivuhahmoista on päähenkilön vastustajia ja samaan aikaan sekä ”nykyajan kätyreitä” että ”nykyajan uhreja”, kuten miespäähenkilö Mielensäpahoittaja heidät kokee. Kuten jo aiemmin totesin, *Luokkakokous*-elokuvassa suurin osa naishahmoista on esineellistetty ja heidän funktionsa on olla miespäähenkilöiden romanttisten ja seksuaalisten halujen kohteena ja toisaalta myös heidän pyrintöjensä validoijana. *Yösyötössä* kaikki naissivuhahmot ovat osa

jotain erikoista passiivis-agressiivista tieto-taitoryhmää josta miespäähenkilö on totaalisen ulkopuolella. Naishahmot tässä elokuvassa näyttävät hyvin miehistä eriyettyinä, ikäänkuin omana salaseuranaan jotka ovat ainoita jotka tietävät miten vauvojen kanssa ollaan, kasvattaen näin miespäähahmo Antin hätää ja uhriuden tunnetta.

Miespääosaelokuviissa naissivuosat näytetään siis usein erillisinä miehistä ja erilaisina kuin miehet; halun kohteina tai vastustajina.

4.2.3 Miessivuhahmoista naispääosaelokuviissa

On kovin yleistä että miespääosaelokuviissa naishahmot ovat romanttisten ja seksuaalisten haaviden kohteena. Naispääosaelokuviissa miessivuosat ovat myös jossain määrin edustettuina naishahmojen romanttisten ja seksuaalisten haaveiden kohteena - suurimpana erona tässä voi nähdä sen että naispääosaelokuviissa tällaisia haavemiehiä on tutkimusaineistossani yksi per naispääosa, siinä missä miespääosaelokuviissa seksuaalisia ja romanttisia haave-naishahmoja on yhdellä miehellä yleensä mahdollista olla lukuisia. Tämä havainto on mielenkiintoinen, ilmiö pohjautunee stereotypiaan miehistä jotka eivät halua sitoutua vaan ”paneskella” ympäriinsä ja naisista jotka haluavat sitoutua (sitouttaen myös miehen) ja perustaa perheyksikön. Monet kokevat tämän stereotypian erittäin näköalattomaksi ja jopa loukkaavaksi.

Naispääosaelokuvien muut miessivuhahmot ovat enimmäkseen vaarallisia vastustajia, kuten esimerkiksi *Äkkilähdössä* Mikko ja Tero jotka jahtaavat päähenkilöä autolla läpi Suomen tai *Kätilössä* natsit. *21 tapaa pilata avioliitto* -elokuvassa miessivuhahmot näyttävät jokseenkin etäisenä joukkona ja vähemmän vaarallisina vastustajina - hahmoina joille Sanna Mantereen ei pidä antautua/antaa etulyöntiasemaa.

Tutkimusaineistossani siis miessivuosat naispääelokuviissa ovat yleensä joko romanttisten haaveiden kohteita tai vaarallisia vastustajia, ja naissivuosat laajalti päähenkilön painajaiskuvia.

5 NAISHAHMOJEN TYYPPIJAOTTELU

Internet on pullollaan erilaisia luokitteluja naishahmotyypeistä, niistä suurin osa amerikkalaisia jotka on luonnollisesti tehty sopiviksi amerikkalaisten elokuvien naishahmoille. Koin että suomalaisen yhteiskunnan heijastelemaa suomalaista elokuvakenttää ei voi oikeanlaisella tarkkuudella analysoida amerikkalaisten tyyppijakojen mukaan joten päätin tehdä oman hahmotyyppiijaotteluni havaintojeni perusteella. Nämä tyypit jakautuvat pääosin sen mukaan millainen elokuvan päähenkilön suhde ja asennoituminen häneen on ja osin hänen funktionsa ja edustuksensa mukaan. Monet naishahmoista, pienemmissäkin sivurooleissa, solahtavat useampaan kategoriaan

5.1 Naistyyppien esittely

Seuraavissa alaluvuissa kuvaan lyhyesti jokaista 14:a naishahmotyyppiä jonka olen havainnut toistuvan tutkimusaineistossani. Hahmotyypit on esitelty aakkosjärjestyksessä. Kunkin hahmotyyppin nimen perässä on luku joka kertoo kyseisen hahmotyyppin esiintyvyytlukeman.

5.1.1 Bitch/Vastustaja - 18/200

Ilkeä/paha/haastava/muuten vain huono ihminen, joka toimii validina vastustajana elokuvan mieshahmoille. Tähän kategoriaan löytyi vain yksi naishahmon vastustaja, mikä kenties kertoo naishahmojen kirjoittamisen kehityksestä siltä osin etteivät vanhat stereotyyppiset asetelmat toisiaan vastaan juonivista bitcheistä ehkä ole enää ajankohtaisia elokuvakerronnassa. Toisaalta on muistettava että vain kolme tutkimusaineistoni elokuvista läpäisee Bechdelin testin, mikä tarkoittaa osin sitä etteivät naishahmot juurikaan kohtaakaan näissä elokuvissa ollakseen vastustajia toisilleen. Toinen tulkintavaihtoehto tälle statistiikalle on se että naispäähenkilöiden vastustajat ovat joko miehiä - tai naispäähenkilö on itse oma vastustajansa. Esimerkkinä Bitch/Vastustaja -hahmoista toimii hyvin *Äkkilähdön* Sirle, eestiläinen mafiapomo. Hän on fyysisesti kahden antagonistimiehen vastustaja ja suuri bitch, mutta hän on sitä myös päähenkilönaisen Katri Haapasaaren kulmasta katsottuna, vaikkakaan Sirle ei vaivaa Katriä koko elokuvan läpi. Sirle pysyy voittamattomana, kun taas yksi *Luokkakokouksen* vastustaja-hahmoista, miespäähenkilöihin tympeästi suhtautunut Sairaanhoidaja saa ”ansionsa mukaan” kun Antti ottaa hänestä ilman lupaa kuvan omaksi runkkausmateriaalikseen.

5.1.2 Boss lady - 10/200

Nainen joka on ylästatuksessa miehiin nähden, ja yleensä aika ilkeä ja haastava heitä kohtaan. Yksikään naishahmo tutkimusmateriaalissani ei solahtanut tähän kategoriaan olemalla ylästatuksessa toiseen naishahmoon nähden. Esimerkki Boss lady -hahmosta on *Mielensäpahoittajan* Miniä, joka esittelykohtauksessaan pistää sanallisesti nippuun seksistisen

taksikuskimiehen, ja joka on myös mielenkiintoisessa huolenpitäjä/vastustaja -asemassa suhteessa päähenkilö Mielensäpahoittajaan. Miniä ei tosin pidä Boss lady -statustaan elokuvan läpi, vaan joutuu päähenkilö Mielensäpahoittajan Uhriksi tämän jyrätessä Miniän elämää. *Äkkilähdön* Mummo ja *Kummeli V:n* Justiina ovat Boss ladyja jotka eivät korvaansa lotkauta mieshahmojen heittelylle ja uhkailulle. Justiina on elokuvassaan validi vastustaja, jolle mieshahmot yrittävät kostaa kokemaansa vääryyttä, ja Mummo toimii elokuvassaan pääosa-Katrin pelastajana, monellakin tapaa.

5.1.3 Damsel in distress - 18/200

Tämä nainen on pulassa, josta hän ei pääse omin neuvoinensa pois, tai hän ei pysty huolehtimaan itse itsestään tai asioistaan. Pula voi tarkoittaa vankeutta, vakavaa ja äkillistä sairastumista, mieshahmojen jyräävän käytöksen alle joutumista tai avuttomuutta. Nämä naishahmot eivät pääse pulastaan/vaikeasta tilanteestaan pois ilman ulkopuolista, yleensä mieshahmon taholta tulevaa apua. Usein he huutavat pelastuksen tarvetta koko olemuksellaan. Tähän kategoriaan kuuluvat myös "tuuliviirinaiset" - ne joilla on elämänsuunta hukassa mutta jotka löytävät lopulta suunnan, joka yleensä tarkoittaa halua sitoutua (hetero)parisuhteeseen ja/ tai ydinperheeseen. Tutkimusaineistoni elokuvista löytyy niinkin perinteisiä ja kliseisiä asetelmia kuin damsel in distress -nimi antaa ymmärtää; *Luokkakokouksessa* Nippe pelastaa nuoren, kauniin Sannin vessassa kahden lihaskimpun ahdistelulta (ja saa palkinnoksi lupauksen suuseksistä) ja *Kummeli V:ssä* kaksi Maalaistyttöä joutuvat pahan vampyyrilordin kynsiin (*Kummeli V:n* tapauksessa kyse on tosin parodiasta). Damsel in distress -kategorian kahdeksasta tuuliviirinaisesta kuusi löytää suunnan elämälleen; esimerkiksi *Kesäkaverien* liris on aluksi juureton, Espanjaan karannut nuori nainen joka ei tiedä mitä elämällään tekisi, ja elokuvan lopussa hän päättää sitoutua asumaan Suomessa, kun kiva nuori mies on pelastanut hänet tästä aiemmin harjoittamastaan epämääräisestä ajelehdinnasta.

5.1.4 Hiljainen nainen - 17/100

Hiljainen nainen ei puhu mitään tai puhuu erittäin vähän. Hän voi myös käyttäytyä varsin alistuvasti, joko olosuhteiden tai luonteenpiirteidensä takia. Tähän kategoriaan kuuluu selkeästi eniten *Tuntemattoman sotilaan* naishahmoja (7 kpl). Esimerkkejä muista hiljaisista/alistuvista naisista ovat *Mielensäpahoittajan* Emäntä jolla ei ole yhtäkään repliikkiä koko elokuvassa - jossa hänet myös esitetään päähenkilö Mielensäpahoittajan näkökulmasta ihanteellisena naisena. *Kätilön* Heta taas on natsien uhri, pahoinpitelystä ja julmuudesta hiljentynyt nainen ja *Teit meistä kauniin* -elokuvan Tytti Temonen on alistuva äiti joka ei saa pidettyä perhettään kasassa.

5.1.5 Kylmä nainen - 12/100

Kylmä nainen kuvataan järkyttävänä, ja usein myös järkyttävyydessään koomisena hahmona. Järkyttävyys juontuu siitä että naiset on totuttu näkemään tunnekypsinä hahmoina, niin jotka selittävät mm. mieshahmoille miten tunnetaan ja miten tunteita käsitellään. Tämä kategoria on olemassa koska koin tunnekyllmyyden näkyvän naishahmoissa korostettuna ominaisuutena -

että tunnekylmä naishahmo ei vain ollut jotenkin tunnevammainen, vaan tämä tunnevammaisuus esitettiin valossa ”näin ei pitäisi olla, koska tämä hahmo on naispuolinen”. Koen että mieshahmojen tunnevammaisuutta ja/tai -kylmyyttä esitetään usein paljon hyväksyvämmässä valossa. Kylmä nainen -kategoriaan kuuluvat naishahmot ovat jotenkin hukanneet tämän tunteiden käsittelyn taidon ja/tai kieltävät tunteidensa olemassaolon mutta lopulta löytävät ja hyväksyvät ne. Kylmä nainen -kategorian 12:ta naishahmosta puolet kävi läpi tällaisen löytämisen kaaren. Esimerkkeinä tunteensa löytävistä naishahmoista *21 tapaa pilata avioliitto* -elokuvan Sanna Manner, joka uskalsi avata sydämensä rakkaudelle ja parisuhteelle, *Yösyötön* Pia, joka karkaa synnytettyään Espanjaan mutta elokuvan lopussa löytää äidilliset tunteensa (joskin vain osin) sekä *Äkkilähdön* Katri Haapasaari, joka myös elokuvan aikana löytää itsestään äidilliset tunteet joiden olemassaolon on pitkään kieltänyt. Kylmät naiset jotka eivät löydä tietään takaisin tunteisiin ovat suurelta osin pienemmissä sivurooleissa, kun taas tällaisen löytämisen kaaren läpikäyviä naishahmoja on naispäähenkilöissä jopa neljä.

5.1.6 Liittolainen - 10/200

Liittolainen tukee ja kannustaa. Hän esiintyy usein myös ”rentona naisena”, on jotenkin erilainen kuin muut elokuvan naishahmot ja pääsee mukaan miesporukkaan, kuten esimerkiksi *Napapiirin sankarit 3:n* Hanna, joka vaeltaa päähenkilö Jannen ja kavereiden kanssa ja auttaa Jannea matkalla itsensä löytämiseen. Liittolainen ymmärtää päähenkilöä silloin kun muut (mies- tai naishahmot) eivät häntä ymmärrä. Hän puhuu samaa kieltä päähenkilön kanssa ja tuo tälle turvallisuuden tunnetta. Joissain tapauksissa liittolaisuuteen liittyy myös romanttisia ja/tai seksuaalisia tunteita jotka välttämättä eivät toteudu, kuten *Yösyötön* Ennin tapauksessa, josta tulee yksinhuoltajaksi jääneelle Antille korvaamaton (ja viehättävä) tuki ja turva, ja *Teit meistä kauniin* -elokuvan Mandy joka on osa bändiä ja kaveriporukkaa, mutta johon bändin rumpali Sipe on armottoman ihastunut (tosin Mandystä tulee elokuvan loppupuolella Saavutettavissa oleva hottis).

5.1.7 Nalkuttaja/valittaja/nipo - 26/200

Nainen joka nalkuttaa, valittaa, nipottaa ja/tai käskee. Hän on ikävä, rasittava, pilaa muiden fiilistä ja toimii usein esteenä muiden (yleensä miesten) hauskoille seikkailuille. Tämän hahmotyyppin valitus ja käskeminen on joskus ihan perusteltua, mutta yleensä ei. Nalkuttamisen pohjalla tuntuu monessa tapauksessa olevan heteronormatiivinen parisuhdemalli jossa naisella on ”omistajan oikeus” ja eräänlainen huoltosuhde mieheen ja tämän käyttäytymiseen. Toisinaan nalkuttajanainen nalkuttaa siksi ettei mies osaa tehdä jotain oikein/mitään kunnolla (*Napapiirin sankarit 2 & Napapiirin sankarit 3:n* Inari ja Hanna, *Kummeli V:n* Stina, *Mielensäpahoittajan* Miniä, *21 tapaa pilata avioliitto* -elokuvan Aino Elomäki), toisinaan siksi että miehet ovat tehneet jotain sopimatonta tai pöyristyttävää (*Luokkakokous 2:n* Leila ja Birgitte, *Leijonasydämen* Tölö, *Luokkakokouksen* Pappi). Toisiin naishahmoihin kohdistuvaa naishahmojen nalkutusta ei tutkimusaineistostani löytynyt. Liekö jokaisen nalkuttajanaisen esikuvana Pekka Puupää -tarinoiden Justiina vai onko tämä elokuvantekijöiden kokemus naisten ja miesten välisestä

dynamiikasta? Selvästi suurin osa nalkuttaja/valittaja/nipo -naishahmoista suoritti nalkuttamistaan miehelleen/poikaystävälleen.

5.1.8 Neutraali - 22/200

Nainen joka vain tekee työtään. Nainen johon muut henkilöt suhtautuvat neutraalisti. Näiden naishahmojen funktio on yleensä pedata vitsiä tai kääntää sivua elokuvassa ilman että heihin henkilökohtaisesti kohdistuu minkäänlaisia asenteita päähenkilöiden suunnalta, tai että he positioituivat mitenkään vahvemmin elokuvan maailmaan. Heidän funktionsa voi myös olla "ihan vain" kaupan myyjä. Ola Olssonin sivuroolifunktioissa he kuuluisivat "Viiden minuutin vierailijoihin" ilman suurempia karrikointeja. Nämä naishahmot ovat yleensä keski-ikäisiä ja/tai "epä-viehättäviä" suhteessa elokuvan kontekstiin ja siihen millaiset naiset elokuvassa on näytetty viehättävinä. Esimerkkinä *Kummeli V:n* Alma, vanha naapurin rouva joka varoittaa Arvo Hakalaa olemaan ryhtymättä kesän aikana naisseikkailuihin. Arvo Hakala jättää koiransa Almalle kesäksi hoitoon ja koiran jätettyään samassa kuvassa menee vokottelemaan nuorta Naisposteljoonia - Almaan ei suuntautunut minkäänlaista seksuaalista kiinnostusta, oletettavasti koska hän oli vanha ja "epäviehättävä". Toinen esimerkki Neutraali-naishahmosta on *Vuonna 85:n* Susanna, jonka ainut tehtävä on olla raskaana ja aiheuttaa väärinkäsitys päähenkilö Tommille - vaikka hänen positionsa elokuvan maailmassa on melko suuri; hän on Tommin tyttöystävän paras kaveri joka on monessa kohtauksessa mukana. Myös yksi huomattava Neutraali-hahmo on *Luokkakokouksen* Lulu, miespääosakolmikon vanha luokkatoveri jolla on painavaa tietoa lapsensa isästä. Läpi elokuvan on nähty pääosakolmikon himoitsevan erilaisia naisia mutta Lulu, keski-ikäinen ja "epäviehättävänä" esitelty nainen ei saa heiltä juuri mitään huomiota, vaikka tällä on merkittävää informaatiota.

5.1.9 Ronski nainen - 11/200

Nainen joka "käyttäytyy kuin mies" - kiroilee, syleksii, haluaa päästä vähän paneskelemaan yms. Olisi toki ideaalia jos elokuvissa olisi enemmän naishahmoja jotka "käyttäytyvät kuin miehet" siinä mielessä että he tekisivät itsenäisiä päätöksiä ja pääsisivät yhtälailla seikkailuihin ja syville persoonaa muuttaville matkoille joiden katalysaattoreina toimisivat sisäiset motiivit, mutta nämä Ronskit naishahmot tuntuivat suurelta osin esiintyvän korostetun "epäfeminiinisinä" peileinä hempeämmille, "naisellisemmille" naishahmoille. Esimerkiksi *Kätilössä* Aune, Keskimölsän akka ja Kristiina Alatalo tuntuivat kiroiluineen ja piipunpoltteluineen olevan mukana pehmentämässä Helenan hahmoa ja tekemässä tästä enemmän "naisen", siistin, lempeän, herkän. *Luokkakokouksen* Jaana taas käyttäytyi miestään Nippeä kohtaan dominoivasti - hän oli siis suhteen "mies" - korostaen yhtä Nipen koomisista elementeistä; miehisyyden kriisiä. Samoin kuin Kylmä nainen -kategorian kanssa, tämäkin kategoria on olemassa sen takia että koin naishahmojen ronskiuden olevan tutkimusaineistossani olemassa korostettuna ominaisuutena, kontrastisena ja alleviivattuna eikä luontevana osana naishahmoa.

5.1.10 Saavutettavissa oleva hottis - 33/100

Elokuvan mieshahmojen mielestä seksikäs nainen jonka mieshahmo voittaa itselleen. Mieshahmo saa tällaiselta naiselta seksiä tai ihan vaan flirttailevaa huomiota. Saavutettavissa oleviin hottiksiin eivät lukeudu naiset jotka mieshahmolla elokuvan alussa ”jo on”, kuten vaimot ja tyttöystävät. Tämän kategorian naishahmoissa on hyvin suurelta osin päällekkäisyyksiä ”Validoija” -kategorian naishahmojen kanssa, mistä voidaan päätellä että suuri osa mieshahmojen pyrintöjen validoinnista, hyväksytyksi ja ”oikeaksi” tekemisestä tulee naishahmon suunnalta tulevan seksuaalisen huomion ja hyväksynnän kautta. Näiden naishahmojen lämpeneminen tutkimusaineistoni mieshahmoille oli tälle katsojalle hyvin suuressa määrin mysteeri, mikä lisäsi tulkintaa siitä että nämä naishahmot oli kirjoitettu elokuvaan palkintoina mieshahmoille. Saavutettavissa olevia hottiksia tutkimusaineistossani olivat mm. *Leijonasydämen* Sari, *Vuonna 85:n* Karoliina ja *Tuntemattoman sotilaan* Raili Kotilainen. He kaikki ovat naisia jotka mieshenkilö ”saa”.

5.1.11 Saavuttamaton hottis - 19/200

Kuuma nainen jota mieshahmot eivät voi saada. Toisinaan hahmo näyttäytyy aluksi tällaisena ja siirtyy sitten Saavutettavissa olevien hottisten ryhmään. Suurin osa Saavuttamattomista hottiksista esiintyy koomisessa tilanteessa joka kasvattaa mieshahmojen koomista ”luuseriutta”. Esimerkkejä Saavuttamattomista hottiksista tutkimusaineistossani ovat *Teit meistä kauniin* -elokuvan Sirkka Santapukki, Sipeen kuuma äiti joka liihottelee kotonaan pienessä yöpuvussa ja jota Sipeen kaverit kuulaavat, *Luokkakokouksen* Eeva joka on ollut kolmen päähenkilömiehen seksifantasia lukiosta lähtien, ja *Kummeli V:n* Tupsu, joka vähissä vaatteissa ja räikeässä meikissä imeskelee tikkaria ja dissaa elokuvan mieshahmoja. Tutkimusaineistossani kahdesti naishahmo on aluksi vaikuttanut Saavuttamattomalta hottikselta, mutta muuttunut myöhemmin Saavutettavissa olevaksi hottikseksi, kuten *Napapiirin sankarit 2:n* hahmo Ranskatar häissä, joka aluksi antaa Kämäräiselle pakit ja myöhemmin alkaa flirttailemaan päähenkilö Jannen kanssa. Suurin osa Saavuttamattomista hottiksista esiintyi tutkimusaineistossani avustajaroolissa, ”viiden minuutin vierailijana”. Tästä voidaan päätellä että naishahmot joilta mieshahmot eivät voi saada seksiä/seksuaalista huomiota, nähdään dramaturgisesti arvottomampina kuin ne joilta mieshahmot voivat näitä asioita saada.

5.1.12 Uhri - 30/200

Mieshahmon tai useampien mieshahmojen taholta tulevan väkivallan, väkivallan uhkan tai jyräävän käytöksen uhri. Ainoana poikkeuksena *Mielenäpahoittajan* avustajahahmot Kiireinen nainen ja Imettävät naiset, jotka elokuvan kontekstissa esitetään humoristisesti Mielenäpahoittajan näkökulmasta ”nykyajan uhreina”. Uhri-hahmo on monasti pelastuksen ulottumattomissa, mikä lisää tragediaa ja tekee eron Damsel in distress -kategorian pelastettavissa oleviin naishahmoihin, vaikka päällekkäisyyksiä näiden kahden kategorian välillä onkin. Uhreja ovat mm. ylipuolely *Tuntemattoman sotilaan* naishahmoista sekä *Teit meistä kauniin* -elokuvan Ilona joka joutuu isänsä perhesurmaamaksi, ja komediapuolelta *Kummeli V:n* Stina joka on absoluuttisen jyrän, rumpali Monkki Mähösen alle jäävä suomenruotsalaisnainen.

Yhtäkään naishahmoa joka olisi ollut toisen naishahmon uhriuttama ei tutkimusaineistostani löytynyt.

5.1.13 Validoija¹⁹ - 43/200

Validoija on yleensä mieshahmon kriisin helpottaja, "palkinto" jonka mieshahmo saa tekemisistään tai käytyään läpi emotionaalisen matkan tai sisäisen muutoksen. Validoija tukee ja ihailee mieshahmon pyrkimyksiä ja olemassaoloa ja antaa hyväksynnän mieshahmolle, oli hän käyttäytynyt miten huonosti hyvänsä. Esimerkiksi *Leijonasydämen* Sari jonka päähenkilö Teppo saa irtauduttuaan uusnatsijengistä, *Napapiirin sankarit 2:n* hahmo Toinen resepsunisti joka on ainut nainen joka lämpenee Kämäräisen aiemmin naurettavana esitetylle auto-machoilulle ja "pesän" etsimiselle, sekä *Kummeli V:n* Helena, Susanna, Heidi Hunajamäki, Naisposteljooni ja Tarjoilija jotka kaikki haluavat seksiä Arvo Hakalan kanssa validoiden näin hänen panoreissuaan läpi Suomen. Myös naishahmoin kohdistuu muiden naisten kohdalta validointia muttei läheskään niin paljon kuin miehiin - kuusi 42:sta validoijaksi kategorisoidusta naishahmosta validoi toista naishahmoa.

5.1.14 Äiti - 41/200

Pitää huolta, huolehtii, on huolissaan, huoltaa. Äidillinen ja lämmin. Naishahmon ei tarvitse olla itse fyysisesti kenenkään äiti ottaakseen äidillisen ja huoltavan roolin jostain (aikuisesta) hahmosta. Äidit toimivat usein myös jonkinasteisina auktoriteettihahmoina - havaittavissa on jonkin verran päällekkäisyyksiä Nalkuttaja/Valittaja/Nipo -kategorian naishahmojen kanssa. Monet Äiti-hahmoista ovat kotona tai kotirintamalla, huolissaan pojistaan/miehistään. He laittavat hukassa olleen miehen tunnemaailman ja/tai kropan kuntoon (ja joskus myös keittiön, kuten *21 tapaa pilata avioliitto* -elokuvan hahmo Tiina Sirkiä tekee Eero Mantereelle). Suurin osa tutkimusaineistoni naishahmoista jotka ovat myös fyysisesti äitejä, ovat sitä myös hahmollisesti; huolehtija, huoltava hahmo - paitsi mm. Pia Yösyöttö -elokuvasta joka on kaikkea muuta, ja joka olemalla kaikkea muuta laittaa alulle koko elokuvan tapahtumat. Esimerkkejä Äidistä ovat *Kätilön* Helena, joka osoittaa rakastumistaan pesemällä Johanneksen selkää, *Luokkakokouksen* Jaana, päähenkilö Nipen vaimo jolla Nippe soittaa kriisin keskellä ja joka osaa huolehtia puhelimen välityksellä Nipen itsetunnon takaisin kuntoon, sekä suurin osa *Tuntemattoman sotilaan* naishahmoista, jotka odottavat miehiä kotirintamalla ja ovat näistä huolissaan.

5.2 Eri naistyyppien esiintyvyys

Eniten tutkimusaineistoni elokuvissa esiintyi Validoija-naistyyppiä, joita löytyi 43 kappaletta 200:stä hahmosta. Tämä luo melko karun vaikutelman siitä miltä naishahmot tutkimusaineistoni elokuvissa suurimmalta osin näyttäytyvät; palkintona miehelle ja/tai tämän itsetunnon pönkittäjänä. Harmikseni minulla ei ole vastaavanlaista tyyppijaottelua tutkimusaineistoni

¹⁹ Johdettu englanninkielen sanasta "validate": to make valid; substantiate; confirm (dictionary.com)

mieshahmoista vertailukohteena käytettäväksi, mutta voisi kuvitella etteivät luvut mene toisinpäin käännettynä tasan.

Vähiten esiintyvä naistyyppi tutkimusaineistoni elokuvissa oli Boss lady, joita esiintyi yhteensä 10 kappaletta. Tutkimusaineistoni 15:ta elokuvasta Boss lady -hahmoja esiintyi seitsemässä. Tästä voidaan päätellä ettei naisia/naishahmoja nähdä kovinkaan laajalti sellaisina jotka voisivat olla ylästatuksessa miehiin/mieshahmoihin nähden.

Saavuttamaton hottis -kategorian 19:stä naishahmosta 11 eli yli puolet esiintyvät *Luokkakokous*- tai *Luokkakokous 2* -elokuvissa. *Luokkakokous*- ja *Luokkakokous 2* -elokuvien naishahmojen yhteenlaskettu lukumäärä on 38. Näistä 22 kappaletta (57%) kuuluu joko Saavutettavissa oleva hottis- tai Saavuttamaton hottis -kategoriaan. Aiemmin esittämäni väitettä *Luokkakokous* -elokuvan naishahmojen esineellistämisestä siis tukevat nämäkin statistiikat, ja trendi toistuu elokuvan jatko-osassa.

Uhri-naishahmotyyppiä esiintyy huomattavan paljon draamaelokuvissa; 24 kpl 31:stä Uhri-hahmosta oli draamaelokuvista - vaikka puhtaasti draamaelokuvia tutkimusaineistoni 15:ta elokuvasta oli vain neljä. Neljä tutkimusaineistoni draamaelokuvaa siis jakaa keskenään 24 Uhri-hahmoa.

5.2.1 Huomioita naishahmotyyppien esiintyvyyseroista nais- ja miespääosaelokuvissa

Kylmä nainen ja Ronski nainen ovat kategoriat joiden esiintyvyydestä suurin osa on naispääosaelokuvissa. Kylmä nainen on myös Damsel in distress -hahmon kanssa eniten esiintyvä naishahmotyyppi naispäähenkilöissä. Jokainen Kylmä nainen -pääosa käy läpi kaaren jossa hän ensin taistelee tunteitaan vastaan tai on hukannut ne (on siis nk. tuuliviiri), ja lopuksi hän löytää/hyväksyy ne. Ronski nainen -hahmoa nähdään eniten *Kätilö*-elokuvassa, jossa heidän tarkoituksensa vaikuttaisi tosiaan olevan Helenan naisellisuuden ja pehmeiden korostaminen.

Boss lady -hahmon status on kovin erilainen nais- ja miespääosaelokuvissa; *Kummeli V*:ssä Boss lady Justiina (joka kuuluu myös Bitch/vastustaja -kategoriaan) on raju ja erittäin varteenotettava antagonistiksi miesjoukolle. *Äkkilähdössä* taas Boss lady Mummo pelastaa päähenkilön Katri Haapasaaren ja Anna-lapsen pahoilta miehiltä. *Mielensäpahoittajan* Miniä on Boss lady moneen mieheen nähden, mutta ei ole sitä päähenkilö Mielensäpahoittajaan nähden - ja hänen ylästatuksensa nähdään huonona asiana päähenkilö Mielensäpahoittajalle. Jokainen miespääosaelokuvassa esiintynyt Boss lady näytettiin ikävänä henkilönä, kun taas naispääosaelokuvissa Boss ladyissa oli enemmän vaihtelua.

Yhdestäkään naispääosaelokuvasta ei löytynyt Saavuttamaton hottis- tai Saavutettavissa oleva hottis -hahmoja. (Yllättävää tämä ei sinällään ole koska jokainen tutkimusaineistoni elokuva on täysin heteronormatiivinen, ja näin ollen miespääosaelokuvissa on loogista että Hottis -hahmot ovat naisia ja naispääosaelokuvissa haluttavat henkilöt ovat miespuolisia.) Kun tutkimusaineistoni 200:sta naishahmosta lasketaan pois kaikki naispääosaelokuvien naishahmot (39 kpl eli $200 - 39 = 161$) ja verrataan tätä lukua Saavuttamaton- ja Saavutettavissa oleva hottis -hahmojen esiintyvyyteen (52 kpl), saadaan tulokseksi se, että

miespääosaelokuvien naishahmoista noin kolmasosa (32,2%) on ”hottiksia”, hahmoja joihin elokuvan mieshahmojen seksuaalinen huomio kiinnittyy.²⁰ Näistä hahmoista monilla on toki muitakin ominaisuuksia ja he laskeutuvat muihinkin kategorioihin, mutta tästä tuloksesta voidaan päätellä että asenteet naishahmoja kohtaan ovat tutkimusaineistoni miespääosaelokuviissa varsin laajalti seksuaalisia. Toivoisin että minulla olisi vastaava luku naispääosaelokuvien mies-hottis-hahmoista. Ehkä tämä jää jatkotutkimukseen.

²⁰ Ja tästä ryhmästä 63% on Saavutettavissa olevia hottiksia.

6 YHTEENVETO

Tutkimustulokseni antavat ymmärtää että tutkimusaineistoni elokuvissa esitetään tietynlaista naiskuva. Tietysti jokaisessa elokuvassa on oma elokuvan sisäisen maailmankuvansa, johon kuuluu aina jonkinlainen naiskuva - ja mieskuva - mutta nyt kuitenkin, kun tutkimusaineistoni on niinkin laaja että se käsittää 15 elokuvaa jotka ovat kukin oman julkaisuvuotensa kolmen katsotuimman suomalaisen elokuvan joukossa, on syytä pohtia; välittykö näistä elokuvista sellainen naiskuva joka on millään tavalla yhteensopiva suomalaisen yhteiskunnan kanssa? Ovatko suomalaiset naiset lähinnä miesten toimintaa validoivia kaupan kassoja, äidillisiä huolehtijoita tai nalkuttajia? Oman empiirisen tutkimukseni perusteella voin vastata että eivät missään nimessä. Minun nähdäkseni tutkimusaineistoni naiskuva on erittäin suppea verrattuna siihen millaisia naisia näen ympärilläni päivittäin. Varsin suppea se on myös verrattuna tutkimusaineistoni mieskuvaan, josta toivoisin minulla olevan samantapaista tutkimustulosmateriaalia jotta näitä kahta voisi kunnolla verrata toisiinsa.

Tutkimusaineistoni elokuvissa näkyvät vahvoina monenlaiset patriarkaaliset rakenteet. Ammattien jakautumisessa, hahmojen kreditoinnissa ja yleisissä valta-asetelmissakin näkyy patriarkainen tottumus naisen asemasta suhteessa miehen asemaan, missä nainen on alisteinen miehelle. On oikeastaan aika kylmäävää, millaisia mielikuvia tutkimustulokseni synnyttävät valtasuhteista joita itse en koe tosiksi; nainen on tutkimusaineistossani usein passiivinen halun kohde, mies usein aktiivinen halun kokija. Nainen on useiten miehen pyrkimyksiensä jälkeen saama palkinto, tai huolehtija-äitihahmo miehille. Ylästatuksessa nainen on mieheen nähden erittäin harvoin. Tässä mielessä viime vuosien suosituimmat suomalaiset elokuvat pettävät toiveeni moniulotteisista, vahvoista, samaistuttavista naishahmoista joita olen etsinyt murrosikäisestä saakka.

Vaikka olen päättänyt olla pureutumatta tutkimusaineistoni elokuvien tekijöiden sukupuoleen, on silti fakta että valtaosa elokuvatekijöistä Suomessa on miehiä. Mistä kertoo se että valtaosin miespuoliset tekijät kirjoittavat elokuviinsa tämänlaisia naishahmoja - validoijia, äitejä ja hottiksia? Onko se todella miten suomalaiset miehet näkevät naiset? Onko tutkimusaineistoni elokuvista valtaosa kirjoitettu miesyleisölle? Ja jos tutkimusaineistoni elokuvista valtaosan on tehnyt miestekijät miesyleisölle, mitä kertoo vuorostaan se että mieshahmojen yleisimmät ammatit tutkimusaineistossani ovat poliisi, soittaja ja duunari, siinä missä naisten yleisimmät ammatit ovat myyjä, opettaja ja kotiäiti? Voidaanko tässä tulkita olevan jonkinlainen menneisyyteen kallistuva fantasiamaailma jota miehet kirjoittavat toisille miehille? Fantasiamaailma jossa naiset eivät pääse edistymään tai vaikuttamaan?

Geena Davis Institute on Gender in Media:ssa tehtiin tutkimus tyttöjen jousiammuntaharrastuksen aloittamisesta. Tutkimuksessa ilmeni että kun vuonna 2012 julkaistiin kaksi elokuvaa joissa on vahva naispääosa joka ampuu jousella (*Brave/Urhea*, ohj. Mark Andrews & Brenda Chapman, käsikirj. Mark Andrews, Brenda Chapman, Steve Purcell, Irene Mecchi ja *The Hunger Games/Nälkäpeli*, ohj. Gary Ross, käsikirj. Gary Ross, Suzanne Collin & Billy Ray), nousi tyttöjen jousiammuntaharrastuksen aloittajien määrä huomattavasti -

ja haastatelluista jousiammuntaa harrastavista tytöistä 70% sanoi että heitä inspiroi harrastuksen aloittamiseen Katniss Everdeen, *Hunger Games/Nälkäpeli* -elokuvan naispäähenkilö. Geena Davis Institute on Gender in Media on tehnyt myös toisen tutkimuksen²¹ jossa tuli ilmi, että myönteiset naisroolimallit elokuvissa ovat auttaneet suurta määrää naisia tekemään suuria, terveellisiä päätöksiä elämässään kuten väkivaltaisesta parisuhteesta lähteminen. On siis todettu että fiktiiviset hahmot voivat vaikuttaa vahvastikin yhteiskunnassa tapahtuviin ilmiöihin, ja yksittäisten ihmisten yksityiselämän suuriin asioihin. Kun tämän tiedon valossa tarkastelee tutkimusaineistoani, ei voi tuntea oloaan kovin rohkaistuneeksi. Menneisyyteen kallistuvan fantasiamaailman hottisten ja huolehtija-äitien roolit eivät liene ketään naispuolista henkilöä tosielämässä inspiroivia, päinvastoin.

Vaikka tutkimukseni keskittyikin cis-sukupuolisten naisten representaatioon, haluan silti tuoda esille sivuhuomion sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin, tai LGBTQI-ihmisiin kuuluvien ihmisten representaatiosta. On mielestäni varsin ongelmallista, ettei yksikään tutkimusaineistoni 653:sta hahmosta kuulunut sukupuoli- tai seksuaalivähemmistöön, eikä ollut millään tavoin edes luettavissa sellaiseen kuuluvaksi. Suomalainen yhteiskunta on avautunut LGBTQI-ihmisille valtavasti viime vuosina kun tasa-arvoinen avioliittolaki on tullut voimaan ja meillä on jopa ollut homoseksuaali presidenttiehdokas. Miksei mainstream-elokuvamaailma ole avautunut LGBTQI-hahmoille? Pelkäävätkö elokuvantekijät omien ennakkoluulojensa tihkuvan teoksiinsa? Pelkäävätkö he suututtavansa ihmisiä tekemällä huonoja LGBTQI-hahmoja? Tässäkin kohtaa haluan viitata Geena Davis Instituten tutkimukseen naisroolimalleista; jos LGBTQI-hahmoille ei ole kerta kaikkiaan minkäänlaista representaatiota elokuvissa, millä tavalla se kannustaa heitä olemaan yhteiskunnassa läsnä?

Tutkimuskysymykseni - millaisena naishahmot näyttäytyvät suosituimmissa kotimaisissa elokuvissa vuosina 2013-2017 - saa tutkimusaineistoni ja tutkimustulosteni pohjalta melko synkän vastauksen: 21,5% heistä toimii validoijana mieshahmon pyrinnoille ja 20% heistä on huolehtivainen ja hoivaava äidillinen hahmo. Naishahmoja on vain 31% kaikista aineistossa esiintyneistä hahmoista ja he ovat ammatiltaan useimmin myyjiä. Pääosahenkilöinä he useiten ovat ”hukassa” mutta löytävät tien onneen parisuhteesta.

Toivon koko sydämestäni että näihin representationaalsiin ongelmiin tulee muutos ja että elokuvantekijät alkaisivat Suomessa todella pohtimaan sitä, miten he naishahmoja esittävät elokuvissaan.

²¹ <https://seejane.org/wp-content/uploads/female-characters-in-film-and-tv-motivate-women-to-be-more-ambitious-more-successful-and-have-even-given-them-the-courage-to-break-out-of-abusive-relationships.pdf>

7 LIITTEET

7.1 Tutkimusaineisto

Lista elokuvista joiden pohjalta olen tehnyt tutkimustani.

21 tapaa pilata avioliitto, 2013

ohj. & käsikirj. Johanna Vuoksenmaa
tuottaja Riina Hyytiä
katsojia 403 296

Leijonasydän, 2013

ohj. Dome Karukoski
käsikirj. Aleksí Bardy
tuottaja Aleksí Bardy
katsojia 199 429

Vuonna 85, 2013

ohj. Timo Koivusalo, Riku Suokas
käsikirj. Heikki Syrjä, Riku Suokas, Heikki Vihinen
katsojia 165 856

Mielensäpahoittaja, 2014

ohj. Dome Karukoski
käsikirj. Tuomas Kyrö, Dome Karukoski
tuottaja Markus Selin, Jukka Helle
katsojia 500 926

Kummeli V, 2014

ohj. Aleksí Mäkelä
käsikirj. Heikki Vihinen, Timo Kahilainen, Heikki Silvennoinen
tuottaja Markus Selin, Aleksí Mäkelä, Timo Kahilainen
katsojia 178 345

Kesäkaverit, 2014

ohj. Inari Niemi
käsikirj. Juuli Niemi
tuottaja Jukka Helle, Markus Selin, Jesse Fryckman, Oskari Huttu
katsojia 129 774

Luokkakokous, 2015

ohj. Taneli Mustonen
käsikirj. Lars Mering, Claudia Boderke, Taneli Mustonen
tuottaja Jesse Fryckman, Oskari Huttu, Markus Selin, Jukka Helle
katsojia 505 430

Napapiirin sankarit 2, 2015

ohj. Teppo Airaksinen
käsikirj. Pekko Pesonen
tuottaja Jarkko Hentula, Olli Haikka
katsojia 399 024

Kätilö, 2015

ohj. Antti J. Jokinen
käsikirj. Antti J. Jokinen, Katja Kettu
tuottaja Markus Selin, Jukka Helle
katsojia 228 000

Luokkakokous 2, 2016

ohj. & sovitettu käsikirj. Taneli Mustonen
tuottaja Jesse Fryckman, Markus Selin,
Jukka Helle
katsojia 304 142

Äkkilähtö, 2016

ohj. Tiina Lymi
käsikirj. Nina Laurio, Johanna Hartikainen,
Tiina Lymi - katsojia 117 551

Teit meistä kauniin, 2016

ohj. Tuukka Temonen
käsikirj. Niisku Haapala
tuottaja Tuukka Temonen, Olga Temonen
katsojia 102 718

Tuntematon sotilas, 2017

ohj. Aku Louhimies
käsikirj. Aku Louhimies, Jari Olavi Rantala
tuottaja Aku Louhimies, Mikko Tenhunen,
Miia Haavisto
katsojia 923 922

Napapiirin sankarit 3, 2017

ohj. Tiina Lymi
käsikirj. Pekko Pesonen
tuottaja Jarkko Hentula, Olli Haikka
katsojia 270 469

Yösyöttö, 2017

ohj. Marja Pyykkö
käsikirj. Marko Leino
tuottaja Markus Selin, Jukka Helle
katsojia 168 441

7.2 Esiintyvyydestaulukko

Tähän taulukkoon olen koonnut määrällistä statistiikkaa; kuinka monta mies- ja naishahmoa kussakin elokuvassa on, mikä on näiden välinen prosentuaalinen suhdanne, kuinka monta kutakin naishahmotyyppiä (selitykset Liitteessä 7.5) kussakin elokuvassa esiintyy jne.

(Taulukko alkaa seuraavalta sivulta)

ELOKUVA	NAISHAHMOT	MIESHAHMOT	%	BECHDEL	NAISHAHMOJEN AMMATTEJA	MIESHAHMOJEN AMMATTEJA	NAISHAHMOTYYPIT
21 tapaa pilata avioliitto	14	12	54/46	Tavallaan	Jatko-opiskelija Patologian opiskelija Poliisi / ampumaopettaja	Assistentti Patologi	Äiti/Huolehtija x5 Nalkuttaja/Valittaja/Nipo x5 Kylmä nainen x4 Hiljainen nainen x2 Damsel in distress x1 Validoija x1 Bitch/vastustaja x1 Uhri x1
Leijonasydän	13	44	23/77	Ei	Rehtori Opettaja x2 Lääkäri	Työtön Talonmies Urologi Eversti Poliisi	Uhri x8 Damsel in distress x2 Äiti x1 Hottis (Saavutettavissa) x1 Nalkuttaja/Valittaja/Nipo x1 Validoija x1 Bitch/vastustaja x1 Ronski nainen x1 Hiljainen nainen x1 Liittolainen x1
Vuonna 85	9	45	17/83	Ei	Sihteeri Sairaanhoitaja Ravintolaemäntä	Lokomon duunari x6 Ravintolan omistaja Laitoshuoltaja Soittaja x11 Poliisi x7 Baarimikko Portsari DJ Jääkiekkoliija x4 Jääkiekkotuomari Työnjohtaja	Hottis (Saavutettavissa) x4 Hottis (Saavuttamaton) x3 Validoija x2 Damsel in distress x1 Neutraali x1
Mielensäpahoittaja	14	26	35/65	Ei	Maatalon emäntä HR-henkilö Kaupan myyjä Kahvilan myyjä x2 Hampurilaisravintolan myyjä Parkkipirkko Laulaja	Opiskelija Ydinfyysikko Maatalon isäntä Lääkäri Taksikuski Uutistenlukija Postinjakaja Soittaja Tarjoilija Pappi Työtön Pankkivirkailija Juoksija Hiihtäjä Liikemies x2	Uhri x4 Nalkuttaja/valittaja/nipo x4 Bitch/vastustaja x4 Äiti x2 Hiljainen nainen x2 Liittolainen x1 Boss lady x1 Neutraali x1 Damsel in distress x1
Kummeli V	14	38	27/73	Ei	Kauppias Kaupan myyjä Posteljooni Tarjoilija Opettaja Sisäkö Elokuvatuottaja	Upseeri Ritari Kuningas Elokuvaohjaaja Näyttelijä Graafikko x2 Päätoimittaja Rock-muusikko x3 Roudari Toimittaja Baarimikko Urkukorjaaja Kokki Kanttori Kirkkoherra Tulkki Lentäjä Maatalon isäntä	Hottis (saavutettavissa) x6 Validoija x5 Damsel in distress x4 Äiti x2 Bitch/vastustaja x2 Boss lady x1 Uhri x1 Nalkuttaja/valittaja/nipo x1 Hottis (saavuttamaton) x1
Kesäkaverit	6	4	60/40	Kyllä	Kahvilan myyjä x3 Opiskelija Tarjoilija Bisnesnainen Opettaja	Kahvilan omistaja Opiskelija Tennisopettaja	Äiti x2 Damsel in distress x2 Kylmä nainen x2 Ronski nainen x2 Hiljainen nainen x1 Nalkuttaja/valittaja/nipo x1
Luokkakokous	23	19	55/45	Ei	DJ Vastaanottovirkailija Sairaanhoitaja Tarjoilija Siivooja	Muusikko Parisuhdeterapeutti Tarjoilija x2 Järjestyksenvalvoja Lääkäri x2	Hottis (Saavutettavissa) x9 Validoija x9 Hottis (Saavuttamaton) x7 Äiti x2 Nalkuttaja/Valittaja/Nipo x2 Damsel in distress x1 Bitch/Vastustaja x1 Boss lady x1 Neutraali x1 Kylmä nainen x1
Napapiirin sankarit 2	10	20	33/67	Kyllä	Vastaanottovirkailija x2 Kaupan myyjä Laulaja Sairaanhoitaja	Poliisi x2 Portsari Baarimikko Hotellin omistaja	Neutraali x3 Äiti x2 Hottis (Saavutettavissa) x2 Nalkuttaja/valittaja/nipo x1

						Poromies	Validoija x1
						Soittaja x3	Hottis (Saavuttamaton) x1
							Ronski nainen x1
							Kylmä nainen x1
							Liittolainen x1
Kättilö	10	20	33/67	Kyllä	Kättilö	Sotavalokuvaaja	Uhri x5
					Maatalon emäntä	Upseeri	Damsel in distress x3
					Sairaanhoitaja	Komentaja	Bitch/Vastustaja x3
						Nukketeatterin nukettaja	Ronski nainen x3
							Hiljainen nainen x1
							Neutraali x1
							Äiti x1
							Liittolainen x1
							Boss lady x1
Luokkakokous 2	15	35	30/70	Ei	Sisäänostaja	Muusikko	Nalkuttaja/valittaja/nipo x3
					Pappi	Lääkäri	Neutraali x3
					Speed dating -emäntä	Urkuri	Hottis (saavuttamaton) x3
					Kukkakuski	Baarimikko x2	Hottis (saavutettavissa) x2
					Kirjastonhoitaja	Taksikuski	Validoija x1
					Strippari x2		Äiti x1
							Bitch/vastustaja x1
							Ronski nainen x1
							Boss lady x1
Äkkilähtö	9	13	41/59	Kyllä	Kiinteistönvälittäjä	Kiinteistönvälitysfirman pomo	Validoija x2
					Prostituoitu	Pikkurikollinen	Äiti x2
					Mafiapomo	Osto- ja myyntiliikkeen omistaja	Neutraali x2
					Maatalon emäntä	Taksikuski	Damsel in distress x2
					Vastaanottovirkailija		Kylmä nainen x2
					Tarjoilija		Boss lady x2
							Nalkuttaja/valittaja/nipo x1
							Bitch/vastustaja x1
							Ronski nainen x1
							Uhri x1
Teit meistä kauniin	17	42	29/71	Ei	Kaupan myyjä	Järjestyksenvalvoja x2	Validoija x11
					Opettaja	Metallityöntekijä	Hottis (saavutettavissa) x5
					Toimittaja	Työtön	Äiti x4
					Lääkäri x2	Rehtori	Nalkuttaja/valittaja/nipo x2
					Juontaja	Pankinjohtaja	Neutraali x2
					Sosiaalitoimiston virkailija	Narikka	Bitch/vastustaja x2
						Luennoitsija	Liittolainen x2
						Vaneritehtaan työntekijä	Hottis (saavuttamaton) x1
						Poliisi x4	Hiljainen nainen x1
						Metallipajan työnjohtaja	Uhri x1
						Äänittäjä	
						Kauppia	
						Levy-yhtiön edustaja	
Tuntematon sotilas	17	98	15/85	Ei	Maatalon emäntä	Upseeri x21	Uhri x9
					Lotta	Sotamies x25	Hiljainen nainen x7
					Prostituoitu	Aliupseeri x10	Äiti x7
						Majuri x3	Hottis (saavutettavissa) x2
						Everstiluutnantti x2	Neutraali x2
						Lähetä x4	Damsel in distress x1
						Adjutantti x2	Validoija x1
						Kenraali	
						Eversti x2	
						Kenraalimajuri x2	
						Lääkäri	
						Tulkki	
						Soittokunnan johtaja	
						Sotilaspappi	
						Sotilaspastori	
						Pappi	
Napapiirin sankarit 3	13	30	30/70	Ei	Kotiäiti	Kiinteistöhuoltofirman pomo x2	Validoija x5
					Vastaanottovirkailija	Palomies	Nalkuttaja/valittaja/nipo x3
					Tankotanssija	Helikopterilentäjä	Neutraali x3
					Pappi	Pappi	Äiti x2
						Suopotkupallohuomari x3	Liittolainen x2
						Selostaja	Hiljainen nainen x1
Yösyöttö	16	7	70/30	Ei	Neuvolan hoitaja	Sosiaaliviranomainen	Äiti x8
					Sosiaaliviranomainen	Poliisi	Hottis (saavutettavissa) x2
					Kotiäiti x5	Koti-isä	Validoija x2
					Baarimikko		Neutraali x2
					Kättilö		Bitch/vastustaja x2
					Pomo		Hiljainen nainen x1
					Poliisi		Kylmä nainen x1
					Kaupan myyjä		Ronski nainen x1
							Liittolainen x1
							Boss lady 1
							Nalkuttaja/valittaja/nipo x1
YHTEENSÄ	200	453	31/69	4,5 / 15			
					Keskiarvo	37/63	

7.3 Mies- ja naishahmojen kreditointinimikkeet

Olen syöttänyt jokaisen tutkimusaineistoni elokuvan lopputeksteissä lukevien hahmojen nimet word counteriin joka on luonut listan ja sanapilven eniten esiintyvistä sanoista.

Olen tehnyt tästä muutaman eri version mieshahmojen kohdalla, koska *Tuntematon sotilas* on ollut niin dominoiva tässä kohtaa kymmenine upseereineen ja vänrikkeineen. Olen myös poistanut suuria avustajajoukkoja, kuten *Luokkakokous 2:n* 16 moottoripyöräkerholaista ja *Leijonasydämen* 14 romanimestä, saadakseni vähän totuudenmukaisemman tuloksen.

Kaikkien mieshahmojen kreditoinnit

Word	Frequency
mies	17
moottoripyöräkerholainen	16
isä	15
romani	14
poliisi	14
soittaja	11
sotamies	7
venäläinen	7
polttariporukkaa	7
kittilän	6

Mieshahmojen kreditoinnit ilman

Tuntematonta sotilasta ja suuria avustajamassoja

Word	Frequency
mies	17
isä	14
poliisi	14
antti	6
kittilän	6
jäsen	5
baarimikko	5
sotilas	5
runkkari	5
uusnatsi	5

Naishahmojen kreditoinnit

Word	Frequency
tyttö	17
nainen	6
myyjä	6
äiti	6
romani	4
morsian	4
sairaanhoitaja	4
vaimo	3
jäsen	3
lääkäri	3

7.4 Mies- ja naishahmojen ammatit

Olen kerännyt tutkimusaineistossani esiintyvä hahmojen ammatit elokuvia katsomalla ja tulkitsemalla. Kaikkien hahmojen ammatit eivät elokuvista tule ilmi eikä heitä olla huomioitu tässä tilastossa.

Samaan tapaan kuin kreditointinimekkeet, olen syöttänyt keräämäni ammatit word counteriin joka on tehnyt tilastot eniten esiintyvistä ammasteista miehillä ja naisilla. Tässäkin olen tehnyt kaksi eri tilastoa mieshahmoille koska *Tuntematon sotilas* on dominoinut tässäkin kohtaa kymmenillä upseereillaan ja sotamiehillään.

Kaikki mieshahmojen ammatit

Word	Frequency
sotamies	25
upseeri	23
poliisi	15
soittaja	15
aliupseeri	10
duunari	8
baarimikko	5
muusikko	5
lääkäri	5
jääkiekkoilija	4

Mieshahmojen ammatit ilman *Tuntematonta sotilasta*

Word	Frequency
poliisi	15
soittaja	15
duunari	8
baarimikko	5
muusikko	5
jääkiekkoilija	4
lääkäri	4
omistaja	4
suopotkupallotuomari	3
taksikuski	3

Naishahmojen ammatit

Word	Frequency
myyjä	11
opettaja	6
kotiäiti	6
vastaanottovirkailija	5
tarjoilija	4
emäntä	4
sairaanhoitaja	4
opiskelija	3
lääkäri	3
pappi	2

7.5 Naishahmojen tyyppiäottelu

Tämä naistyyppiäjakko on tehty tulkinallisesti siitä kulmasta, missä hahmot näyttäytyvät elokuvan päähenkilöille / elokuvan yleisessä kontekstissa. Käsittelyssä on ollut yhteensä 200 henkilöahmoa.

Monet hahmoista jakautuvat useampaan eri kategoriaan.

(Taulukko alkaa seuraavalta sivulta)

	Punaisella päähenkilöt	Oranssilla miespääosan kanssa jaetut pääosat	
	Keltaisella miespääosaelokuvien sivuhahmot joilla on kaari	Vihreällä miespääosaelokuvien hahmot joilla ei kaarta	Sinisellä miespääosaelokuvien avustajaroolit
	Tummemmalla keltaisella naispääosaelokuvien sivuhahmot joilla on kaari	Tummemmalla vihreällä naispääosaelokuvien sivuhahmot joilla ei kaarta	Tummemmalla sinisellä naispääosaelokuvien avustajaroolit
	Validoija	Äiti	Hottis (Saavutettavissa)
	Miehen/muunlaisen kriisin helpottaja, "palkinto" jonka mieshahmo saa tekemisistään tai käytyään läpi matkan. Tukee ja ihailee mieshahmon pyrkimyksiä ja olemassaoloa. Oranssilla tekstillä ne hahmot jotka validoivat naishahmoa.	Pitää huolta, huolehtii, on huolissaan, huoltaa. Äidillinen ja lämmin.	Seksikäs nainen jonka mieshahmo voittaa itselleen. Romanttinen ja/tai seksuaalinen kiinnostus joka toteutuu.
1	Sari (Leijonasydän)	Helena (Kättilö)	Mandy (Teit miestä kauniin)
2	Karoliina (Vuonna 85)	Katri Haapasaari (Äkkilähtö)	Sari (Leijonasydän)
3	Ellu (Vuonna 85)	Inari (Napapiirin sankarit 2)	Karoliina (Vuonna 85)
4	Mandy (Teit miestä kauniin)	Inari (Napapiirin sankarit 3)	Elli (Teit miestä kauniin)
5	Enni (Yösyöttö)	Enni (Yösyöttö)	Enni (Yösyöttö)
6	Sirkka (Tuntematon sotilas)	Sari (Leijonasydän)	Julia (Luokkakokous)
7	Tiina (Yösyöttö)	Lyyti (Tuntematon sotilas)	Carola Hahlqvist (Luokkakokous 2)
8	Sanni (Luokkakokous)	Elli (Teit miestä kauniin)	Tiina (Yösyöttö)
9	Eeva (Luokkakokous)	Emäntä (Mielensäpahoittaja)	Sijaisope Marjatta (Teit miestä kauniin)
10	Julia (Luokkakokous)	Miniä (Mielensäpahoittaja)	Raili Kotilainen (Tuntematon sotilas)
11	Mervi Wirtanen (Teit miestä kauniin)	Elli (21 tapaa pilata avioliitto)	Vera (Tuntematon sotilas)
12	Sirkka Santapukki (Teit miestä kauniin)	Aino Elomäki (21 tapaa pilata avioliitto)	Sanni (Luokkakokous)
13	Sijaisope Marjatta (Teit miestä kauniin)	Sirkka (Tuntematon sotilas)	Anniina (Teit miestä kauniin)
14	Vera (Tuntematon sotilas)	Terttu (Kummeli V)	Anniinan kaveri (Teit miestä kauniin)
15	Linda (Kesäkaverit)	Jaana (Luokkakokous)	Vastaanottovirkailija (Luokkakokous)
16	Toinen resepsunisti (Napapiirin sankarit 2)	Leila (Luokkakokous)	Susanna (Kummeli V)
17	Kirjastonhoitaja (Luokkakokous 2)	Raili Kotilainen (Tuntematon sotilas)	Barbara (Kummeli V)
18	Maarit (Napapiirin sankarit 3)	Mervi Wirtanen (Teit miestä kauniin)	Helena (Kummeli V)
19	Reetta (Luokkakokous)	Sirkka Santapukki (Teit miestä kauniin)	Heidi Hunajamäki (Kummeli V)
20	Penelope (Napapiirin sankarit 3)	Tytti Temonen (Teit miestä kauniin)	Tarjoilija (Kummeli V)
21	Anniina (Teit miestä kauniin)	Leila (Luokkakokous 2)	Naisposteljooni (Kummeli V)
22	Anniinan kaveri (Teit miestä kauniin)	Anna Reponen (Yösyöttö)	Groupie (Luokkakokous)
23	Jyrkin juontaja (Teit miestä kauniin)	Ulla (Yösyöttö)	Tyttö klubilla (Luokkakokous)
24	Toimittaja (Teit miestä kauniin)	Sirkka (Kummeli V)	VIP-tyttö #1 (Luokkakokous)
25	Ilona (Teit miestä kauniin)	Hertta (Kesäkaverit)	VIP-tyttö #2 (Luokkakokous)
26	Kaisa (Teit miestä kauniin)	Linda (Kesäkaverit)	Ranskatar häissä (Napapiirin sankarit 2)
27	Luokkatoveri (Luokkakokous)	Jannen äiti (Napapiirin sankarit 3)	Kirjastonhoitaja (Luokkakokous 2)
28	Tyttö klubilla (Luokkakokous)	Koskelan mummo Aina (Tuntematon sotilas)	Reetta (Luokkakokous)
29	VIP-tyttö #1 (Luokkakokous)	Koskelan äiti Elina (Tuntematon sotilas)	Luokkatoveri (Luokkakokous)
30	VIP-tyttö #2 (Luokkakokous)	Koskelan sisko (Tuntematon sotilas)	Toinen resepsunisti (Napapiirin sankarit 2)
31	Groupie (Luokkakokous)	Kariluodon sisko (Tuntematon sotilas)	Karoliinan ystävätär #1 (Vuonna 85)
32	Susanna (Kummeli V)	Jannen äiti (Napapiirin sankarit 2)	Karoliinan ystävätär #2 (Vuonna 85)
33	Helena (Kummeli V)	Nelli (Yösyöttö)	Tyttö 1 (Vuonna 85)
34	Heidi Hunajamäki (Kummeli V)	Jannika (Yösyöttö)	
35	Tarjoilija (Kummeli V)	Satu (Yösyöttö)	
36	Naisposteljooni (Kummeli V)	Nukkuva äiti (Yösyöttö)	
37	Valokuvaaja (Teit miestä kauniin)	Pihlaja (Yösyöttö)	
38	Joukkueen jäsen #1 (Napapiirin sankarit 3)	Näkövammaisen nainen (21 tapaa pilata avioliitto)	
39	Joukkueen jäsen #2 (Napapiirin sankarit 3)	Tiina Sirkä (21 tapaa pilata avioliitto)	
40	Joukkueen jäsen #3 (Napapiirin sankarit 3)	Morsian #1 (21 tapaa pilata avioliitto)	
41	Ansku (Äkkilähtö)	Asuntoa ostava nainen (Äkkilähtö)	
42	Susanna (Äkkilähtö)		
43	Tiina Sirkä (21 tapaa pilata avioliitto)		

	Uhri	Nalkuttaja/valittaja/nipo	Neutraali
	Yleensä mieshahmon/ -hahmojen taholta tulevan väkivallan, väkivallan uhkan tai jyräävyyden uhri. Monasti pelastuksen ulottumattomissa, mikä lisää tragediaa.	Nalkuttaa, valittaa, nipottaa, pilaa muiden fiilistä, on ikävä ja rasittava. Joskus aiheesta, mutta yleensä ei.	Nainen joka vain tekee työtään. Nainen johon muut henkilöt suhtautuvat neutraalisti. Näiden naisten funktio on yleensä pedata vitsiä tai kääntää sivua elokuvassa ilman että heihin kohdistuu minkäänlaisia asenteita. He ovat myös yleensä elokuvan kontekstiin nähden epäviehättäviä.
1	Helena (Kättilö)	Katri Haapasaari (Äkkilähtö)	Lulu (Luokkakokous)
2	Stina (Kummeli V)	Inari (Napapiirin sankarit 2)	Pappi (Luokkakokous 2)
3	Miniä (Mielensäpahoittaja)	Stina (Kummeli V)	Susanna (Vuonna 85)
4	Lyyti (Tuntematon sotilas)	Inari (Napapiirin sankarit 3)	Resepsunisti (Napapiirin sankarit 2)
5	Ilona (Teit meistä kauniin)	Miniä (Mielensäpahoittaja)	Kaupan myyjä (Napapiirin sankarit 2)
6	Vera (Tuntematon sotilas)	Emäntä (Mielensäpahoittaja)	Alma (Kummeli V)
7	Heta (Kättilö)	Elli (Teit meistä kauniin)	Keilahallin työntekijä (Luokkakokous 2)
8	Julia (Äkkilähtö)	Hanna (Napapiirin sankarit 3)	Lääkäri Salossa (Teit meistä kauniin)
9	Masha (Kättilö)	Elli (21 tapaa pilata avioliitto)	Lääkäri Heinolassa (Teit meistä kauniin)
10	Haataja (Kättilö)	Liisa (Kesäkaverit)	Ultrajuoksija (Napapiirin sankarit 3)
11	Lispet (Kättilö)	Aino Elomäki (21 tapaa pilata avioliitto)	Nainen hautajaisissa (Luokkakokous 2)
12	Veran ystävä #1 (Tuntematon sotilas)	Terttu (Kummeli V)	Baarimikko (Yösyöttö)
13	Veran ystävä #2 (Tuntematon sotilas)	Naapuri (Mielensäpahoittaja)	Ravintolan esiintyjä (Mielensäpahoittaja)
14	Rahikaisen tyttö #1 (Tuntematon sotilas)	Leila (Luokkakokous 2)	Inarin äiti (Napapiirin sankarit 2)
15	Rahikaisen tyttö #2 (Tuntematon sotilas)	Birgitte (Luokkakokous 2)	Nuori lotta #1 (Tuntematon sotilas)
16	Rahikaisen tyttö #3 (Tuntematon sotilas)	Kättilö (Yösyöttö)	Nuori lotta #2 (Tuntematon sotilas)
17	Naisvanki #1 (Tuntematon sotilas)	Tölli (Leijonasydän)	Kaupan myyjä (Yösyöttö)
18	Naisvanki #2 (Tuntematon sotilas)	Pappi (Luokkakokous)	Pappi vaellusriparilla (Napapiirin sankarit 3)
19	Romani #1 (Leijonasydän)	Viereisen pöydän asiakas (Mielensäpahoittaja)	Sairaanhoitaja (Kättilö)
20	Romani #2 (Leijonasydän)	Nuhteleva rouva (Luokkakokous)	Hotellin virkailija (Äkkilähtö)
21	Romani #3 (Leijonasydän)	Ellin äiti (Teit meistä kauniin)	Tarjoilija Pirittassa (Äkkilähtö)
22	Romani #4 (Leijonasydän)	Lomaileva resepsunisti (Napapiirin sankarit 3)	Tankotanssija (Napapiirin sankarit 3)
23	Lähibaarin tyttö #1 (Leijonasydän)	Jörgenin vaimo (Luokkakokous 2)	
24	Lähibaarin tyttö #2 (Leijonasydän)	Morsian #3 (21 tapaa pilata avioliitto)	
25	Opettaja (Leijonasydän)	Vaimo #4 (21 tapaa pilata avioliitto)	
26	Välituntivalvoja (Leijonasydän)	Morsian #8 (21 tapaa pilata avioliitto)	
27	Kiireinen nainen (Mielensäpahoittaja)		
28	Imettävä nainen #1 (Mielensäpahoittaja)		
29	Imettävä nainen #2 (Mielensäpahoittaja)		
30	Vaimo #6 (21 tapaa pilata avioliitto)		
	Hottis (Saavuttamaton)	Damsel in distress	Bitch/vastustaja
	Kuuma nainen jota mieshahmot eivät voi saada. Toisinaan hahmo näyttäytyy aluksi tällaisena ja siirtyä sitten Saavutettavissa olevien hottisten ryhmään. Oranssilla tekstillä ne jotka siirtyvät.	Nainen joka on pulassa josta hän ei pääse omin neuvoinensa pois tai ei itse pysty huolehtimaan itsestään tai asioistaan. Tähän kategoriaan kuuluvat myös "tuuliviirinaiset" - ne joilla on elämänsuunta hukassa mutta jotka löytävät lopulta suunnan, joka on yleensä (hetero) parisuhde ja/tai perhe. Oranssilla tekstillä ne tuuliviirinaiset jotka löytävät suuntansa, sinisellä ne tuuliviirinaiset jotka eivät löydä.	Haastava/ilkeä/paha/muuten vaan huono ihminen. Yleensä miestä kohtaan. Oranssilla tekstillä naishahmojen vastustajat.
1	Mandy (Teit meistä kauniin)	Helena (Kättilö)	Pia (Yösyöttö)
2	Eeva (Luokkakokous)	Sanna Manner (21 tapaa pilata avioliitto)	Elli (Teit meistä kauniin)
3	Sirkka Santapukki (Teit meistä kauniin)	Iiris (Kesäkaverit)	Eila (21 tapaa pilata avioliitto)
4	Malena (Luokkakokous 2)	Katri Haapasaari (Äkkilähtö)	Haataja (Kättilö)
5	Tupsu (Kummeli V)	Stina (Kummeli V)	Sirle (Äkkilähtö)
6	Daami häissä (Napapiirin sankarit 2)	Miniä (Mielensäpahoittaja)	Justiina (Kummeli V)
7	Ranskatar häissä (Napapiirin sankarit 2)	Karoliina (Vuonna 85)	Tupsu (Kummeli V)
8	Strippi #1 (Luokkakokous 2)	Sari (Leijonasydän)	Aune (Kättilö)
9	Strippi #2 (Luokkakokous 2)	Lyyti (Tuntematon sotilas)	Anoppi (Yösyöttö)
10	Tyttö risteyksessä (Luokkakokous)	Eeva (Kesäkaverit)	Speed dating -emäntä (Luokkakokous 2)
11	Leipomon myyjä (Luokkakokous)	Susanna (Kummeli V)	Kaupan myyjä (Teit meistä kauniin)

12	Tyttö salilla #1 (Luokkakokous)	Sanni (Luokkakokous)	Kahvilan myyjä #1 (Mielensäpahoittaja)
13	Tyttö salilla #2 (Luokkakokous)	Tölli (Leijonasydän)	Kahvilan myyjä #2 (Mielensäpahoittaja)
14	Mainostyttö/sairaanhoitaja #1 (Vuonna 85)	Heta (Kättilö)	Kaupan kassa (Mielensäpahoittaja)
15	Mainostyttö/sairaanhoitaja #2 (Vuonna 85)	Maalaistyttö #1 (Kummeli V)	Parkkipirkko (Mielensäpahoittaja)
16	Tiaisen sihteeri (Vuonna 85)	Maalaistyttö #2 (Kummeli V)	Rehtori (Leijonasydän)
17	Pyöräilevä tyttö #1 (Luokkakokous)	Masha (Kättilö)	Sairaanhoitaja (Luokkakokous)
18	Pyöräilevä tyttö #2 (Luokkakokous)	Julia (Äkkilähtö)	Pöykön emäntä (Kättilö)
19	Juulia (Luokkakokous 2)		
	Hiljainen nainen	Kylmä nainen	Ronski nainen
	Nainen joka ei puhu paljoa ja/tai käyttäytyy alistuvasti.	Kontrastinen stereotypialle siitä että naiset ovat tunnekypsiä, niitä jotka selittävät esim. mieshahmoille miten tunnetaan ja miten tunteita käsitellään. Nämä naiset ovat joutuneet ulos sellaisesta, mutta useimmiten löytävät tiensä tunteisiin. Oranssilla ne jotka löytävät.	Nainen joka "käyttäytyy kuin mies" - kiroilee, syleksii, haluaa päästä vähän paneskelemaan yms. Yleensä toimii kontrastisena peilinä jollekin hempeämmälle "naisellisemmalle" naishahmolle.
1	Emäntä (Mielensäpahoittaja)	Sanna Manner (21 tapaa pilata avioliitto)	Iiris (Kesäkaverit)
2	Lyyti (Tuntematon sotilas)	Iiris (Kesäkaverit)	Karoliina (Kesäkaverit)
3	Eeva (Kesäkaverit)	Karoliina (Kesäkaverit)	Marjukka (Napapiirin sankarit 2)
4	Tytti Temonen (Teit meistä kauniin)	Katri Haapasaaari (Äkkilähtö)	Jaana (Luokkakokous 2)
5	Ljudmila (Mielensäpahoittaja)	Pia (Yösyöttö)	Tölli (Leijonasydän)
6	Raïli Kotilainen (Tuntematon sotilas)	Hanne (Luokkakokous)	Vihanta (Yösyöttö)
7	Heta (Kättilö)	Eila (21 tapaa pilata avioliitto)	Aune (Kättilö)
8	Sosiaaliviranomainen (Yösyöttö)	Sirle (Äkkilähtö)	Mummo (Äkkilähtö)
9	Penelope (Napapiirin sankarit 3)	Vihanta (Yösyöttö)	Hertta (Kesäkaverit)
10	Veran ystävä #1 (Tuntematon sotilas)	Johanna (21 tapaa pilata avioliitto)	Keskimölsän akka (Kättilö)
11	Veran ystävä #2 (Tuntematon sotilas)	Anoppi (Yösyöttö)	Kristiina Alatalo (Kättilö)
12	Välituntivalvoja (Leijonasydän)	Henna (21 tapaa pilata avioliitto)	
13	Rahikaisen tyttö #1 (Tuntematon sotilas)		
14	Rahikaisen tyttö #2 (Tuntematon sotilas)		
15	Rahikaisen tyttö #3 (Tuntematon sotilas)		
16	Morsian #5 (21 tapaa pilata avioliitto)		
17	Morsian #7 (21 tapaa pilata avioliitto)		
	Liittolainen	Boss lady	
	Nainen joka ymmärtää päähenkilöä kun muut (miehet tai naiset) eivät tätä ymmärrä. Yleensä se henkilö jolle miespäähenkilö voi puhua tunnemaailmansa ongelmista. Oranssilla tekstillä naishahmojen liittolaiset.	Nainen ylästatuksessa miehiin nähden. Yleensä aika ilkeä ja haastava. Oranssilla tekstillä naishahmoihin ylästatuksessa olevat hahmot.	
1	Sari (Leijonasydän)	Miniä (Mielensäpahoittaja)	
2	Mandy (Teit meistä kauniin)	Carola Hahlqvist (Luokkakokous 2)	
3	Hanna (Napapiirin sankarit 3)	Marjukka (Napapiirin sankarit 2)	
4	Enni (Yösyöttö)	Sirle (Äkkilähtö)	
5	Marjukka (Napapiirin sankarit 2)	Haataja (Kättilö)	
6	Saana (Napapiirin sankarit 3)	Justiina (Kummeli V)	
7	Sirkka Santapukki (Teit meistä kauniin)	Jaana (Luokkakokous)	
8	Aune (Kättilö)	Jaana (Luokkakokous 2)	
9	Hampurilaisravintolan myyjä (Mielensäpahoittaja)	Vihanta (Yösyöttö)	
10	Kukka-auton tyttö (Luokkakokous 2)	Mummo (Äkkilähtö)	

LÄHDELUETTELO

- <https://www.monster.com/career-advice/article/how-does-hollywood-see-your-career-hot-jobs>

Buhl, Larry: "How Does Hollywood See Your Career?", lainaus Dan Hudakilta. 9.4.2018.

- <https://yle.fi/uutiset/3-9244101>

Keränen, Timo: "Miehet ja naiset yhä eri ammateissa - Suomi kärkimaiden joukossa Euroopassa" julk 24.10.2016, viit. 9.4.2018

- dictionary.com 1.4.2018

- elokuvaluutiset.fi

- ses.fi/tilastot-ja-tutkimukset

- Vacklin, Anders; Rosenvall, Janne; Nikkinen, Are, Elokuvan runousoppia - käsikirjoittamisen syventävät tiedot. Otavan kirjapaino Oy 2007

- Feminist Review. Palgrave Macmillan Journals 1979. Beechey, Veronica, On Patriarchy

- Bechdel, Alison, Dykes To Watch Out For. Firebrand Books 1986.

- <https://seejane.org/wp-content/uploads/gdiq-reel-truth-women-arent-seen-or-heard-automated-analysis.pdf>

Geena Davis Institute on Gender in Media:n tutkimustulos mies- ja naishahmojen näkyvyydestä, 2015

- <https://seejane.org/wp-content/uploads/hitting-the-bullseye-reel-girl-archers-inspire-real-girl-archers-short.pdf>

Geena Davis Institute on Gender in Media:n tutkimustulos tyttöjen jousiammuntaharrastuksen aloittamisen kasvusta, 2016

- <https://seejane.org/wp-content/uploads/female-characters-in-film-and-tv-motivate-women-to-be-more-ambitious-more-successful-and-have-even-given-them-the-courage-to-break-out-of-abusive-relationships.pdf>

Geena Davis Institute on Gender in Media:n tutkimustulos positiivisista naishahmoista ja näiden vaikutuksesta naisiin, 2017

- http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/93138/Kunnas_Emma.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Emma Kunnaksen lopputyö "Käsikirjoituksen puuttuva sukupuoli" Metropolia -ammattikorkeakouluun, 2015